

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539

THE CHARACTERISTICS OF AGRICULTURAL TEACHERS BY THE
STUDENTS' OPINIONS OF RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY,
KALASIN CAMPUS.

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ม/ช.

กค120

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ ฯ

2539

ปีการศึกษา 2539

เลขหม.....

เลขทะเบียน..... 28184

วัน, เดือน, ปี..... 17.08.2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หงสน อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ

นางสาวกัลยาณี สุนทรภักดี

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ชื่อเรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539

THE CHARACTERISTICS OF AGRICULTURAL TEACHERS BY THE
STUDENTS' OPINIONS OF RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY ,
KALASIN CAMPUS.

ความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเกษตรกรรมของสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

วิธีการศึกษาได้ทำการศึกษาจากงานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้ทำการ
สร้างแบบสอบถาม เพื่อถามนักศึกษสาขาเกษตรกรรม ชั้นปีที่ 2 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น
2 ตอน ดังนี้คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับ
คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 18-20 ปี ส่วนมาก
จะเลือกเรียนในสาขาวิชาเกษตรกรรม-สัตวศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมในเทอมที่ผ่านมาอยู่
ระหว่าง 2.00-2.50 ส่วนใหญ่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตร สาเหตุที่นักศึกษาเลือกเรียนวิชา
เกษตรกรรมเพราะมีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้ว และนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการ
ศึกษาต่อเมื่อเรียนจบ

สำหรับเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา ปรากฏ
ว่า นักศึกษามีความต้องการในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน แต่ความต้องการมากที่สุดคือด้านการ
อบรม แนะนำและการปกครอง รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพ ด้านสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ ด้าน
มนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านวิชาการ และนักศึกษามีความคิดเห็นในด้
การสอนน้อยที่สุด

จากการวิจัยผลปรากฏว่า นักศึกษามีความต้องการ คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรกับ
การอบรม แนะนำและการปกครองมากอันดับ 1 ดังนั้น ครูผู้สอนวิชาเกษตรควร ได้ศึกษาผลการ
วิจัยเรื่องนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการ ให้เป็นครูเกษตรที่ดีและเหมาะสมและสถาบันการ
ผลิตครูเกษตร ควรได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมนิสิต นักศึกษา ได้ตรงตามความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของสังคม และจากการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการจัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาครูที่สอนวิชาเกษตร
ให้มีคุณลักษณะที่ดีและตรงความต้องการของสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะ อาจารย์ วันทนี โชติสกุล และ อาจารย์ศราวุธ อินทรเทศ ที่ปรึกษาที่ได้ให้ความกรุณาเสียสละเวลา แนะนำให้คำปรึกษา ติดตามแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ให้เรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้ทำปัญหาพิเศษจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขต กาลสินธุ์ ที่กรุณาอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งนักศึกษาที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามด้วยดี ในการทำปัญหาพิเศษเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

นางสาวกัลยาณี สุนทรภักดี

กุมภาพันธ์ 2540

สารบัญ

	หน้า
เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์	3
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ศึกษาเอกสาร	5
- ความหมายของครู	5
- บทบาทและหน้าที่ของครู	6
- ลักษณะของครูที่ดี	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
3. วิธีดำเนินการวิจัย	13
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	13
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	13
การสร้างแบบสอบถาม	14
การทดลองใช้แบบสอบถาม	14
วิธีการดำเนินการวิจัย	15
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	16
การวิเคราะห์ข้อมูล	16
ผลการวิจัย	18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	30
สรุปผลการวิจัย	30
อภิปรายผลการวิจัย	31
ข้อเสนอแนะ	33
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	33
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	18
ตารางที่ 2 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านการสอน	19
ตารางที่ 3 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านวิชาการ	23
ตารางที่ 4 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านบุคลิกภาพ	24
ตารางที่ 5 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ	25
ตารางที่ 6 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านมนุษยสัมพันธ์	26
ตารางที่ 7 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านคุณธรรมและความประพฤติ	27
ตารางที่ 8 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านการอบรม แนะนำและการปกครอง	28
ตารางที่ 9 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า จะต้องมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาของประเทศ ต้องมีการจัดการอย่างมีหลักการ การให้การศึกษาบรม ฝึกฝนเยาวชนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยคุณภาพของครูในการดำเนินการ โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่มีการประกอบอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลัก การพัฒนาต้องอาศัยครูที่สอนวิชาเกษตร ซึ่งมีความสำคัญในการช่วยถ่ายทอดวิชาชีพเกษตร ซึ่งผู้สอนต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับของนักศึกษา หากประเทศชาติมีครูที่ดี มีความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรมแล้ว การพัฒนาในด้านการเกษตรก็จะประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น สิ่งหนึ่งที่เป็นภารกิจสำคัญของครูเกษตรในปัจจุบัน คือ การสร้างให้นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรเห็นถึงความสำคัญ ด้านการตลาดของผลผลิตเกษตร สามารถวิเคราะห์ความต้องการของตลาดได้ สามารถหาข้อมูลการเคลื่อนไหวของปริมาณการผลิต ราคาการผลิต ปัจจัยที่ทำให้ราคาผลผลิตเปลี่ยนแปลง หลักการเลือกชนิดของพืชที่จะนำมาปลูก เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ก่อให้เกิดกำไร หรือหลักการเลือกชนิดของสัตว์ที่จะนำมาเลี้ยงให้ได้กำไรเป็นที่พอใจ ตลอดจนการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น (สุชาติ บุญมา , 2538 : 2)

การสอนวิชาเกษตรจะต้องทำให้ผู้เรียนวิชาเกษตรเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่จะสอนให้ได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ ซึ่งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่างได้แก่ 1.) ลักษณะครู (teacher characteristics.) 2.) ลักษณะนักเรียน (learner characteristics.) 3.) ลักษณะของกลุ่มผู้เรียน (group characteristics.) 4.) เนื้อหา subject matter.) 5.) อุปกรณ์ประกอบการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก (physical characteristics of teaching and facilities.) 6.) สิ่งแวดล้อมหรืออิทธิพลภายนอก (outside forces.) 7.) พฤติกรรมร่วมระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (learner and teacher behavior.) การสอนวิชาเกษตรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ปัจจัยที่สำคัญคือ ครูที่สอนวิชาเกษตรจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพเกษตรอย่างดี มีเทคนิคการสอน มีความรับผิดชอบ มีความอดทน มีความเสียสละและมีไหวพริบ ในการเลือกเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับทรัพยากรในท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (รมณีย์ อาภาภิรม , 2531 : 13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่าในการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นต้องพัฒนาทางด้านการศึกษาก่อน โดยการพัฒนาบุคลากรหรือครูที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้เป็นอันดับแรก การสร้างคุณภาพของครู การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู และลักษณะของครูที่ดีเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องนี้ เนื่องจากผู้วิจัยเรียนจบจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ เคยมีประสบการณ์การเรียนในสถานที่นี้ และมีความต้องการจะทราบความคิดเห็นของนักศึกษารุ่นน้องว่า มีความรู้สึกความต้องการที่จะศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านการสอน ว่ามีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ทั้งนี้จะได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูที่สอนวิชาเกษตร ให้สอนนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงตัวเองของครู ให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลดี และยังช่วยสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างครูกับนักศึกษาได้ดียิ่งขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเกษตรกรรม ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเป็นการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา สาขาวิชาเกษตรกรรม ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งใช้ประชากรในการศึกษาทั้งหมดจำนวน 113 คน โดยสอบถามคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในด้านต่าง ๆ รวม 7 ด้านคือ

1. ด้านการสอน
2. ด้านวิชาการ
3. ด้านบุคลิกภาพ
4. ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์
6. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ
7. ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อมูลให้ครูสอนวิชาเกษตรได้ศึกษา เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นครูสอนวิชาเกษตรที่ดี

2. เป็นแนวทางแก่สถาบันการผลิตครูเกษตร ในการเตรียมนิสิต นักศึกษา ให้เป็นครู
 เกษตรที่ดีและเหมาะสม

3. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

นิยามศัพท์

“ความคิดเห็น” หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อถือของบุคคลที่สนองตอบต่อคำถาม
 หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ประสาทสัมพันธ์ อาจถูกหรือผิดก็ได้

“คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร” หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของครูสอน
 วิชาเกษตรในด้านต่าง ๆ เช่น

- ด้านการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การเลือกวิธี
 สอนได้อย่างเหมาะสม การแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องมีเหตุผลและมีหลักการมีการใช้อุปกรณ์การ
 สอนได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน สามารถสร้างความ
 สนใจของผู้เรียนได้

- ด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา
 วิชาเกษตร ทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่ทันสมัยอยู่เสมอ
 สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

- ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับกริยามารยาทที่เหมาะสม ถูก
 กาลเทศะ มีการแต่งกาย การพูด การนั่ง การเดิน เรียบร้อย พูดจาสุภาพชัดเจน มีความกระตือ
 รือร้นในการทำงาน

- ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ หมายถึง การมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง
 อารมณ์ดี มีความขี้มขี้มแจ่มใส

- ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางตนให้เหมาะสม
 กับกาลเทศะ สังคมของบุคคล เช่น สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับทุกเพศ ทุกวัย การมี
 อธิปไตยกับคนทั่วไป การให้ความสนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียนและรับฟังความคิดเห็นของผู้
 เรียน

- ด้านคุณธรรมและความประพฤติ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมี
 ความรับผิดชอบในหน้าที่ การเสียสละเพื่อส่วนรวม มีการวางตนอย่างเหมาะสม รู้จักประเมินและ
 ปรับปรุงตนเอง การเคารพและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของและผู้อื่น

- ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง หมายถึง การมีความสามารถในการ
 ให้คำปรึกษา แนะนำ และสามารถปกครองผู้เรียนให้เชื่อฟังได้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารและงานวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของครู-อาจารย์
2. บทบาทและหน้าที่ของครู-อาจารย์
3. คุณลักษณะของครู-อาจารย์ที่ดี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของครู-อาจารย์

ได้มีการกล่าวไว้มากมายเกี่ยวกับคำว่า “ครู” ทั้งความหมายและคุณลักษณะของผู้ที่เป็นครูนับตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบันนี้

ตามรูปศัพท์ คำว่า “ครู” (ชาติ) ซึ่งแปลว่า “หนัก” หมายความว่า ครูคือผู้มีภาระหน้าที่หนักหรือครูมาจากคำว่า คารวะหรือเคารพ ครูคือผู้ควรได้รับการเคารพ

ท่านพุทธทาสภิกขุได้อธิบายความหมายของคำว่าครูไว้ในการศึกษาพิเศษให้แก่ชุมนุมส่งเสริมจริยศึกษา ณ หอประชุมคุรุสภา เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2505 ดังนี้

ครูตามพหุอรรถาธิบาย แปลว่าหนัก คือคำว่าครู แปลว่าในที่นี้หมายความว่า ครูคือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำในด้านจิตหรือวิญญาณ (spiritual guide.) จึงเป็นผู้ยกสถานะทางวิญญาณของโลกโลกจึงต้องยกย่องบูชาครู ครูจึงต้องเป็นผู้เสียสละ ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน (ไกรนุช ศิริพูล , 2531 : 1)

ครูคือผู้มีหน้าที่ อบรมสั่งสอนเด็ก และคอยช่วยเหลือแนะนำให้เด็กเกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ

ครูคือผู้มีหน้าที่อบรมสั่งสอนเยาวชน ให้เป็นผู้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งคอยจัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วย (สุภาพ นิมิตรพานิช , 2523 : 119)

ความหมายของครูจากสารานุกรมภาษาอังกฤษ ได้ให้ความหมายคำว่าครูไว้ว่า ครูคือ ผู้ที่ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. preparing for the classes. = เตรียมการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. setting a good example to students. = ยกอุทาหรณ์สอนสิ่งยาก ๆ ให้
เข้าใจง่าย

3. checking student program. = ติดตามการเรียนศิษย์

4. guiding the learning of student. = แนะนำการเรียน

ความหมายของคำว่าครูในสารานุกรมภาษาอังกฤษนั้นตรงกับ ความหมายของคำว่าครู
ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในสารัตถปกาสินีความว่า ครูคือผู้ที่ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. วัตถุประสงค์ การเตรียมการสอน

2. คมกิริ กถ กตตา สอนเรื่องที่ยากให้เข้าใจได้ง่าย

3. วจนถนคติ ทนการรบเร้าเฝ้าสอบถามจากศิษย์

4. อปิโยชนตา ทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับศิษย์จากการเรียนการสอน จากหลักฐานดัง

กล่าวแสดงให้เห็นว่า ครูคือ ผู้สอนอย่างเดียว

(ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา , ม.ป.ป. : 2-3)

จากความหมายของคำว่าครู จากบุคคลดังที่ได้กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ดังนี้

ครูคือ บุคคลที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเด็ก รวมทั้งจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อให้
เด็กมีความเจริญงอกงามทั้งด้าน ความรู้ ทักษะและเจตคติ

บทบาทและหน้าที่ของครูอาจารย์

จากทัศนะของท่านผู้รู้ข้างต้น ได้ให้นิยามของคำว่าครูไว้ต่าง ๆ กัน รวมความว่าเป็น
ต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลาย ๆ อย่าง เป็นทั้งผู้สอน ผู้ให้บริการ ผู้นำด้านต่าง ๆ เป็นแม่แบบเป็น ผู้
สร้างสรรค์ ได้มากกว่าคนอื่น ๆ

ปัจจัยสำคัญคือ ทรัพยากรมนุษย์ หากได้รับการหล่อหลอมตั้งแต่เยาว์วัยให้เป็น
พลเมืองดี เมื่อเติบโตใหญ่ไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ในสังคม สังคมนั้นย่อมเป็นสังคมที่ก้าวหน้า ครู
จึงได้รับสมญานามว่าเป็น “วิศวกรสังคม” (social Engineer.) (ไกรนุช ศิริพูล , 2531 : 4)

ดังได้กล่าวข้างต้นแล้วว่า ครูคือวิศวกรสังคม เป็นผู้สร้างสรรค์สังคม ดังนั้นการ
สร้างครูผู้ที่จะออกไปสร้างสังคม ให้เป็นไปในแนวทางใด ย่อมเป็นเครื่องบ่งชี้ว่า สภาพของสังคม
จะต้องเป็นไปในแนวนั้น ครูจึงเป็นหลักเป็นแกนในการสร้างสังคม

บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของครูต่อสังคม มีดังนี้

1. เป็นผู้นำของชุมชนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2. ช่วยพัฒนาชุมชนทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

3. สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม โดยถ่ายทอดวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี
ต่าง ๆ สู่นักเรียนและประชาชนทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนให้อนุรักษ์และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับขนบ
ธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาติ

4. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สนับสนุนกิจกรรมที่เสริมความมั่นคงของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
6. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย
7. แสวงหาเทคโนโลยีและทรัพยากรในชุมชน นำมาพัฒนาการศึกษาและอาชีพของชุมชน
8. บำรุงรักษา ป้องกันสาธารณสุขสมบัติอันเป็นสมบัติส่วนรวมของชาติ
9. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป

สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบของครูคือ ความรับผิดชอบต่อศิษย์ ต่อสถานศึกษาที่ครูสังกัด ต่อเพื่อนครู ต่อผู้ปกครองนักเรียน ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อความมั่นคงของชาติ 3 สถาบัน ได้แก่ ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ซึ่งผู้เป็นครูจะต้องรักษาหน้าที่ ความรับผิดชอบเหล่านี้ด้วยความสำนึก ความเต็มใจ เกร่งกรัด และมีประสิทธิภาพ (ไกรนุช ติริพูล , 2531 : 4-15)

บทบาทและหน้าที่ของครู จากการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง การปฏิบัติการฝึกหัดครู ตามโครงการพัฒนาการศึกษาอาเซียน เมื่อ วันที่ 20-27 ธันวาคม 2524 พบว่า

1. ครูมีบทบาทในฐานะผู้สอน
2. ครูมีบทบาทในฐานะผู้อบรมเด็ก
3. ครูมีบทบาทในฐานะเป็นผู้พัฒนาตนเอง พัฒนาเด็กและพัฒนาชุมชน
4. ครูมีบทบาทในฐานะเป็นผู้แนะแนวทางในด้านการดำรงชีวิตและอาชีพ
5. ครูมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมและพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมไทย
6. ครูมีบทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม โดยมีจรรยาวิชาชีพที่พึงประสงค์และมีคุณธรรม
7. ครูมีบทบาทในกิจกรรมการศึกษา ให้มีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชน
8. ครูมีหน้าที่ในการพัฒนาตนทางวิชาการและความประพฤติ (ลัดดา เสนาวงษ์ , 2532 : 48)

สุภาพ นิมิตรพานิช (2523 : 2) ได้กล่าวว่า สำหรับบทบาทและหน้าที่ของครู ฆษตร ครูฆษตรมีบทบาทและหน้าที่เหมือนกันกับครูสามัญและครูอื่น ๆ แต่ในฐานะที่ประเทศเราเป็นประเทศเกษตรกรรม ครูฆษตรควรได้แสดงบทบาทให้มากขึ้น และแสดงบทบาทนำหน้าในด้านต่าง ๆ เช่น

1. เป็นครูสอนวิชาเกษตรและวิชาอื่น ๆ ให้แก่เด็ก
2. เป็นวิทยากรทางวิชาเกษตรสำหรับประชาชนในชนบท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จัดหรือร่วมจัดฝึกอบรมระยะสั้น ทั้งในและนอกโรงเรียนให้แก่ประชาชน และเกษตรกรในท้องถิ่น
4. จัดหรือร่วมจัดประชุมอภิปราย หรือจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเกษตร และการทำมาหากินในท้องถิ่น
5. เป็นผู้นำทางวิชาการ และปฏิบัติวิชาเกษตรแผนใหม่ให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชน
6. เป็นนักสังคมสงเคราะห์ เป็นพัฒนากร และเป็นมิตรของประชาชน
7. เป็นนักส่งเสริมการเกษตรและเป็นตัวการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเกษตรกร
8. เป็นผู้สะสมและค้นคว้าวิทยาการแผนใหม่อยู่เสมอ
9. เป็นที่ปรึกษาของชุมชน สหกรณ์ และกลุ่มย่อยเกษตรต่าง ๆ
10. ร่วมมือกับครูคนอื่น ๆ เพื่อจัดหารายได้จากฟาร์ม เพื่อนำเงินมาใช้เป็นสวัสดิการของครูและนักเรียนในโรงเรียนของตน
11. อบรมให้ศิษย์มีความรู้ มีความประพฤติสามารถเลี้ยงดูตนเองและทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้
12. รักษาและถ่ายทอดศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของชาติให้คงอยู่ตลอดไป
13. กระตุ้นเตือนให้ประชาชนชอบแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
14. เป็นคนคอยแนะนำสิ่งที่ดีงาม และวิทยาการแผนใหม่ให้แก่ศิษย์และอนุชนรุ่นหลัง

ในส่วนของคุณครูเกษตรนอกจากจะมีหน้าที่เช่นเดียวกับครูอื่น ๆ แล้ว ครูเกษตรที่แท้จริงก็จำเป็นต้องคุณสมบัติพิเศษอีกข้อคือ ความอดทนและความเสียสละ ทั้งนี้ก็เนื่องจากในสาขาวิชาเกษตรเป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ ซึ่งนอกเวลาราชการสิ่งที่เราไม่สามารถกำหนดเวลาสอนตามตารางหรือในเวลาราชการได้ นอกเวลาสอนหรือเวลาราชการแล้วบางครั้งครูเกษตรอาจจะต้องทำหน้าที่แทนนักเรียน เมื่อนักเรียนหยุดเรียนหรือกลับบ้าน ฉะนั้นผู้ที่ตัดสินใจเลือกวิชาชีพครูเกษตรจงหยุดคิดแล้วมองตัวเองพร้อมกับทบทวนหน้าที่ของคุณครูให้ดีเสียก่อนว่าตัวเองพร้อมหรือยังที่จะเป็นครูเกษตร (รมณีย์ อาภาภิรม 2531 : 1-2)

คุณลักษณะของครู-อาจารย์ที่ดี

เมื่อกล่าวถึงคำว่าครูแล้ว คนทั่วไปย่อมเคารพนบอบ เป็นที่ยกย่องของลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีควรปฏิบัติ คนที่จะประกอบอาชีพครูควรเป็นด้วยความเต็มใจ ตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้ที่จะนำมาเผยแพร่ ให้แก่ผู้เรียนได้เลือกสรรคุณสมบัติ เจตคติและค่านิยมที่ดี มีลักษณะเป็นเบญจลักษณะคือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นจริยนิสัย ทักษะอารยะประชาธิปไตย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะที่ดีของครูโดยทั่วไปมีดังนี้

1. เป็นผู้ที่รู้จักวางแผนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้
2. เป็นผู้นำแก้ไข เพื่อที่จะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง
3. เป็นผู้ที่มีทักษะในการทดสอบและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

หากกล่าวโดยย่อ ๆ ก็หมายความว่าลักษณะของครูที่ดีนั้นควรมีลักษณะดังนี้

1. ทำแผนการสอนอย่างละเอียด
2. ดำเนินการสอนตามแผนการสอนทุกประการ
3. มีความสามารถในการประเมินผล

(ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา วิทยาลัยครูสุรนันทน์ , ม.ป.ป. : 38-40)

พระพุทธเจ้าได้กำหนดลักษณะของครูที่ดีไว้ 7 ประการคือ

1. ปิโย คือการทำตัวให้เป็นที่รักของศิษย์และบุคคลทั่วไป นั่นคือ รู้จักทำตนเป็นกันเอง มีเมตตา อ่อนน้อม ยิ้มแย้มแจ่มใส ปรารถนาช่วยเหลือศิษย์ด้วยความเต็มใจ ครูที่เป็นที่รักมักมีพรหมวิหาร 4 เป็นอารมณ์

2. ครู คือ ผู้มีความหนักแน่นในจิตใจ รู้รอบเรื่องการปกครองให้ศิษย์เคารพด้วย

วิธี

2.1 ชูชนาบ ตักเตือน

2.2 ยกย่องชมเชยให้เกิดกำลังใจ

2.3 ทำตนเป็นแบบอย่างโดยไม่ออกปากสั่งสอน

3. ภาวนีย คือ เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เจริญ การทำตนของครูให้เจริญ

มีอยู่ 3 ประการคือ

3.1 อบรมตนให้เชี่ยวชาญทางวิชาการ

3.2 อบรมตนให้เชี่ยวชาญในการงาน

3.3 อบรมตนให้เชี่ยวชาญด้วยคุณธรรม

4. วัตตา การอบรมสั่งสอนศิษย์ด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยการชี้ให้ชัด ชวนให้ปฏิบัติ ระวังให้กระตือรือร้น และปลุกใจให้ร่าเริง

5. วจนกขโม คือ อดทนต่อถ้อยคำ โดยมีเจตนาดีและขันติเป็นที่ตั้ง

6. คัมภีรังถกถิตตา คือ การสอนจากง่ายไปยาก หรือจากรูปธรรมไปนามธรรม

7. อนิโยชน คือ ไม่ชักนำศิษย์ไปในทางที่ชั่ว หมายถึงการหลีกเลี่ยงอบายมุขนั้น

เอง

ก่อกำหนดลักษณะของครูที่ดีไว้ว่า

1. ครูต้องรักเด็ก เข้าใจเด็กและเห็นอกเห็นใจเด็ก
2. ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง
3. ครูต้องสามารถจัดหลักสูตรหรือบทเรียนให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็กได้
4. ครูต้องเชี่ยวชาญในการสอนวิชาประเภทต่าง ๆ วิชาที่สอนในโรงเรียนแบ่งได้

เป็น 4 ประเภทคือ

4.1 ประเภทเนื้อหา (content subject.)

4.2 ประเภททักษะ (skill subject.)

4.3 ประเภทพึงพอใจ (appreciation subject.)

4.4 ประเภทคุณค่า (value subject.)

5. ครูต้องเอาใจใส่ต่อเด็กทั้งตัวมิใช่เอาใจใส่แค่เพียงแต่เด็กจะเรียนวิชานั้นวิชานี้ได้หรือไม่ ต้องดูแลสุขภาพอารมณ์และสังคมของเด็กไปด้วยตลอดเวลา

6. ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ในด้านวัฒนธรรม ศิลธรรม กิจนิสัย สุขนิสัย และอุปนิสัย

คณะกรรมการข้าราชการครู (2529 : 33) อ้างถึงในไกรนุช ศิริพูล (2531 : 17-22) ได้กำหนดลักษณะของครูที่ดีไว้ 10 ประการดังนี้

1. มีความรู้ดี หาความรู้เพิ่มอยู่เสมอ
2. มีความสามารถดีในการปฏิบัติงาน
3. มีความประพฤติดี ปฏิบัติตามหลักศาสนา
4. รักษาวินัยดี ปฏิบัติตามวินัยโดยครบถ้วน
5. กระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์
6. สอนและอบรมศิษย์ โดยใช้หลักวิชาการศึกษา มีความรักและเมตตาต่อศิษย์

ทุกคน ติดตามส่งเสริม แก้ไขการเรียนและความประพฤติของศิษย์

7. ละเว้นอบายมุขได้อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะสุรา การพนันและบุหรี
8. มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ในท้องถิ่นและสังคม
9. ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายและประหยัด
10. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยทุกโอกาส

ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ครูมีคุณลักษณะของครูที่ดี ได้แก่

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. มีสมรรถภาพในการปรับตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ปรับปรุงบุคลิกภาพ
4. มีอุดมการประชาธิปไตย

จากคุณลักษณะที่ดีตามที่คนต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ผู้ที่จะเป็นครูที่ดีได้ควรมีลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ

1. สอนดี คือ สอนให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ความเฉลียวฉลาด สอนได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง มีความรู้กว้างขวาง สามารถถ่ายทอดให้ศิษย์สนใจด้วยกลวิธีการสอนที่แปลกใหม่อยู่เสมอ และเหมาะสมกับบทเรียน สอนแล้วนำไปปฏิบัติได้ รู้หลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ การปกครองชั้นเรียน ขยันในการอบรมสั่งสอนศิษย์ ตลอดจนรู้หลักในการทดสอบ การวัดผลและการประเมินผล สอนให้เต็มที่ เต็มเวลาและเป็นคนดี

2. ประพฤติดี คือ มีความประพฤติเป็นแม่แบบที่ดีของศิษย์ ละเว้นอบายมุขอันก่อให้เกิดความเสื่อมเสียทั้งปวง รักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน การแต่งกายที่ถูกต้องและเหมาะสม ตรงเวลา มีกริยาวาจา สุภาพเรียบร้อยอย่างเสมอ และมีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ยึดมั่นในจรรยาครู

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เดือนใจ ฐูปแซม (2534 : ก-ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูเกษตรตามความต้องการของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยาหันตรา ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณลักษณะที่ต้องการมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ รองลงมาคือด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ส่วนด้านบุคลิกลักษณะ ด้านวิชาการ ด้านการสอนและด้านสุขภาพและจิตใจ มีความต้องการน้อยที่สุด

ฉัตรชัย ธนะสมบัติ (2535 : 41-44) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูเกษตรที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นม.3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความต้องการคุณลักษณะของครูเกษตรทางด้านความเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตยมากเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ การอบรมแนะแนวและการปกครอง ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติด้านการสอนและด้านมนุษยสัมพันธ์ตามลำดับ

ฉัตรชัย ช่อรักษ์ (2532 : 25-26) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูเกษตรที่เป็นจริงในปัจจุบัน ตามทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมนครสวรรค์ ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณลักษณะทางด้าน การสอน ด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ความเป็นแบบอย่างที่ดีและจริยธรรม นักศึกษาให้คำตอบว่า ครูมีการปฏิบัติปานกลาง ยกเว้นคุณลักษณะด้านการสอน มีการพานัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาไปดูงานเกษตรของจริง ภายนอกสถานที่ครุมีการปฏิบัติน้อย ด้านจริยธรรมและความเชื่อมั่นในตัวเองครุมีมาก

สมพงษ์ น้อยสุพรรณ (2538 : 36-37) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมชัยนาทผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษตรด้านบุคลิกภาพมากที่สุด รองลงมา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบด้านการสอนด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านความรู้เป็นอันดับสุดท้ายสำหรับนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษตร ด้านจริย-ธรรมและคุณธรรมมากที่สุด รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการสอน ด้านความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับสุดท้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเกษตรกรรมทั้งหมด ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต กทม-ลินธุ์ ปีการศึกษา 2539 แยกได้ดังนี้

1. นักศึกษาสาขาวิชาเกษตรกรรม-สัตวศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 63 คน
  2. นักศึกษาสาขาวิชาเกษตรกรรม-พืชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 21 คน
  3. นักศึกษาสาขาวิชาสัตวรักษ์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 29 คน
- รวมจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 113 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (check list.) โดยถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสมในปัจจุบัน เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร แบบประมาณค่า จำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งดังนี้

- ด้านการสอน	9 ข้อ
- ด้านวิชาการ	5 ข้อ
- ด้านบุคลิกภาพ	6 ข้อ
- ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ	4 ข้อ
- ด้านมนุษยสัมพันธ์	7 ข้อ
- ด้านคุณธรรมและความประพฤติ	6 ข้อ
- ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง	3 ข้อ

คำถามแต่ละข้อแบ่งคะแนนออกเป็นระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
4	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
3	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
2	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
1	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

นอกจากนี้ยังมีคำถามปลายเปิด (opened form.) ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของปัญหา
2. กำหนดประเด็นและแบ่งแบบสอบถามออกเป็นหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. ศึกษาพัฒนารูปแบบคำถามจากผลการวิจัยของ ฉัตรชัย ธนะสมบัติ (2535) และเอี่ยมพร พิมพ์ไกร (2536)
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นตอน ๆ เพื่อให้สะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล

การทดลองใช้แบบสอบถาม (try Out.)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจริงคือนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเกษตรกรรม ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (α - coefficient.) คำนวณจากสูตร cronbach ดังนี้

$$\alpha = (n/n-1) \times 1 - (\sum Si^2 / S^2 X)$$

α = แทนสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n = แทนจำนวนข้อของแบบสอบถาม

Si^2 = แทนความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

Sx^2 = แทนความแปรปรวนของคะแนนรวม

ซึ่งผลการทดสอบแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่น ที่จะนำไปใช้ในการสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้ได้

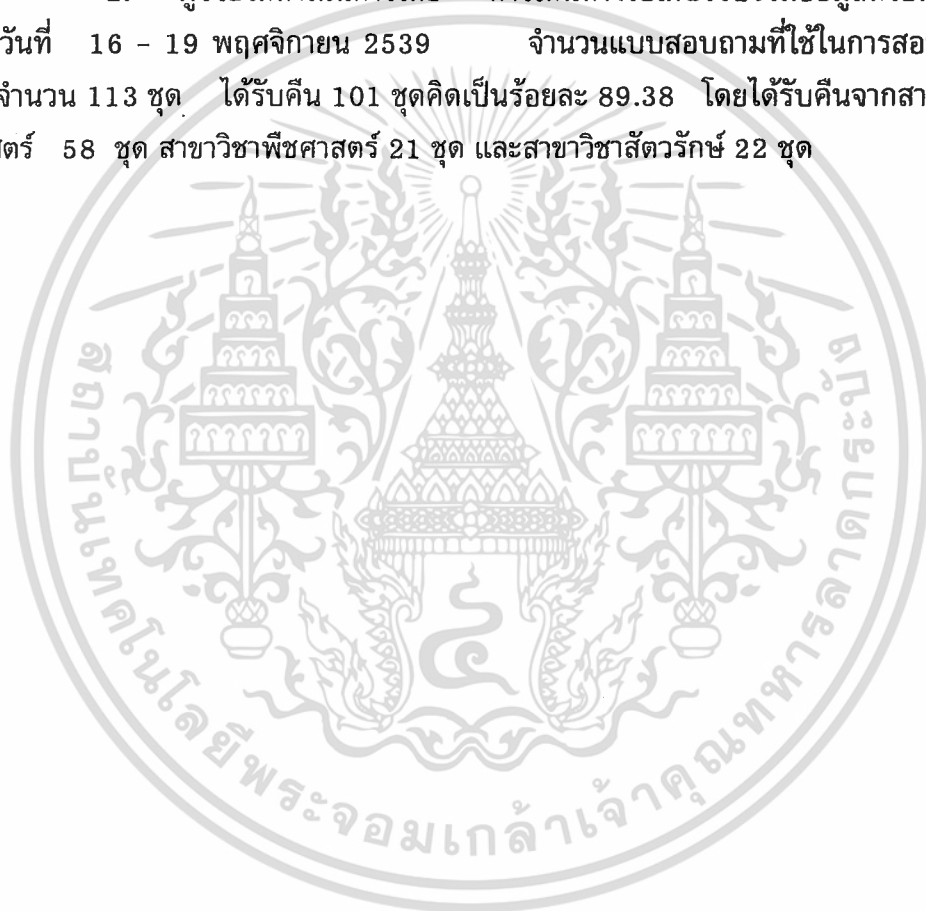
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการดำเนินส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือราชการจากภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความอนุเคราะห์จาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ให้นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเกษตรกรรม ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย การเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระหว่างวันที่ 16 - 19 พฤศจิกายน 2539 จำนวนแบบสอบถามที่ใช้ในการสอบถามทั้งหมด จำนวน 113 ชุด ได้รับคืน 101 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.38 โดยได้รับคืนจากสาขาวิชาสัตวศาสตร์ 58 ชุด สาขาวิชาพืชศาสตร์ 21 ชุด และสาขาวิชาสัตวรักษ์ 22 ชุด

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาเข้าตารางข้อมูลดิบ และนำไปคำนวณค่าทางสถิติดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการแจกแจงความถี่
2. นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบในประเด็นที่ศึกษา

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

3. คำนวณคะแนนเฉลี่ยของการประเมินค่าความสำคัญ ซึ่งในการประเมินค่าความสำคัญทำได้ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด	1	คะแนน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย	2	คะแนน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง	3	คะแนน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก	4	คะแนน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด	5	คะแนน

ในการหาค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อหาได้ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{(X_5 \times 5) + (X_4 \times 4) + (X_3 \times 3) + (X_2 \times 2) + (X_1 \times 1)}{N}$$

โดยกำหนดให้ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

X_5 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

X_4 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก

X_3 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง

X_2 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย

X_1 = จำนวนคนที่มีความคิดเห็นว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

และได้กำหนดช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไว้ดังนี้ (ประคอง กรวรรณสุด , 2528 : 70)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด

การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

กำหนดให้ S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	78	77.23
หญิง	23	22.77
รวม	101	100.00
2. อายุ		
ระหว่าง 18-20 ปี	62	61.38
สูงกว่า 20 ปี	39	38.62
รวม	101	100.00
3. จำนวนนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชาเกษตรกรรม		
สัตวศาสตร์	58	57.43
พืชศาสตร์	21	20.79
สัตวรักษ์	22	21.78
รวม	101	100.00
4. คะแนนเฉลี่ยสะสมในเทอมที่ผ่านมา		
ต่ำกว่า 2.00	6	5.94
2.01-2.50	46	45.55
2.51-3.00	25	24.75
สูงกว่า 3.00	24	23.76
รวม	101	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพของบิดา		
รับราชการ	21	20.79
รับจ้าง	5	4.59
เกษตรกรกรรม	62	61.38
รัฐวิสาหกิจ	6	5.94
อื่นๆ (เช่น ค้าขาย, ราชการบำนาญ)	7	6.94
รวม	101	100.00
6. อาชีพมารดา		
รับราชการ	14	13.86
รับจ้าง	4	3.96
เกษตรกรกรรม	65	64.36
รัฐวิสาหกิจ	3	2.97
อื่นๆ (เช่น แม่บ้าน, ค้าขาย)	15	14.85
รวม	101	100.00
7. เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาเกษตรกรรม		
บ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรม	10	9.90
มีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้ว	68	67.32
รุ่นพี่แนะนำ	7	6.94
เพื่อนชักชวน	4	3.96
อื่นๆ (เช่น ได้โควตา, ทดลองเรียน)	12	11.88
รวม	101	100.00
8. ความต้องการเมื่อเรียนจบ		
ศึกษาต่อ	67	66.33
ทำงานด้านเกษตร	23	22.77
ทำงานด้านอื่นๆ (ธุรกิจส่วนตัว, งานบริษัท)	11	10.90
รวม	101	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเกษตรกรรม ชั้นปีที่ 2 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทพาพินธุ์ ปีการศึกษา 2539 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 77.23 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 22.77 นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18 - 20 ปี ร้อยละ 61.38 และอายุสูงกว่า 20 ปี จำนวน ร้อยละ 38.62

นักศึกษาส่วนใหญ่จะเรียนสาขาวิชา สัตวศาสตร์ ร้อยละ 57.43 รองลงมาคือ สาขาวิชา สัตวรักษ์ ร้อยละ 21.78 และสาขาวิชาพืชศาสตร์ ร้อยละ 20.79 ตามลำดับ

ในด้านคะแนนเฉลี่ยสะสมในเทอมที่ผ่านมาปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 - 2.50 ร้อยละ 45.55 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.00 ร้อยละ 24.75 ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 ร้อยละ 23.76 และได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ร้อยละ 5.94 ตามลำดับ

สำหรับอาชีพของบิดาของนักศึกษาปรากฏว่า บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่า อาชีพอื่นๆ มี ร้อยละ 61.38 รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ ร้อยละ 20.79 และบิดาประกอบอาชีพ ลูกจ้าง น้อยที่สุด ร้อยละ 4.95 มารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 64.36 และอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 14.85 ส่วนมารดาประกอบอาชีพทำงานรัฐวิสาหกิจ น้อยที่สุด ร้อยละ 2.97

ในด้านเหตุผลที่เลือกเรียนด้านวิชาเกษตรกรรมปรากฏว่า นักศึกษา ร้อยละ 68.31 มีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้ว รองลงมาคือ เหตุผลด้านอื่นๆ ร้อยละ 11.88 และจากเพื่อน ชักชวน น้อยที่สุด ร้อยละ 3.96

สำหรับความต้องการเมื่อเรียนจบ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 66.33 รองลงมาคือ ทำงานด้านการเกษตร ร้อยละ 22.77 และทำงานด้านอื่นๆ ร้อยละ 10.90 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาเกษตรกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539

ตารางที่ 2 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านการสอน

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านการสอน	คะแนนเฉลี่ย N=101	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. มีการวางแผน และเตรียมการสอนก่อนสอนทุกครั้ง	4.39	0.68	มาก
2. ใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.06	0.79	มาก
3. นำความคิดใหม่ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	3.92	0.84	มาก
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	3.91	0.91	มาก
5. มีการใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	0.85	มาก
6. เน้นการสอนด้านทฤษฎีมาก	3.64	0.79	มาก
7. เน้นการสอนด้านปฏิบัติมาก	3.82	0.85	มาก
8. ให้ความสำคัญของทฤษฎีและปฏิบัติเท่ากัน	3.88	0.83	มาก
9. มีการเร้าความสนใจ และเสริมกำลังใจ	4.05	0.73	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ด้านการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า มีความต้องการมากอันดับ 1 คือ มีการวางแผน และเตรียมการสอนก่อนสอนทุกครั้ง (มีคะแนนเฉลี่ย 4.39) รองลงมาคือใช้วิธีสอนแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม (มีคะแนนเฉลี่ย 4.06) มีการวิเคราะห์ความสนใจ และเสริมกำลังใจ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.05) มีการใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.00) นำความคิดใหม่ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม (มีคะแนนเฉลี่ย 3.92) เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (มีคะแนนเฉลี่ย 3.91) ให้ความสำคัญของทฤษฎี และปฏิบัติเท่าเทียมกัน (มีคะแนนเฉลี่ย 3.88) เน้นการสอนด้านปฏิบัติมาก (มีคะแนนเฉลี่ย 3.82) เน้นการสอนด้านทฤษฎีมาก (มีคะแนนเฉลี่ย 3.64)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านวิชาการ

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านวิชาการ	คะแนนเฉลี่ย N=101	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอน ทั้ง ทางด้านทฤษฎี และปฏิบัติ	4.47	0.58	มาก
2. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	4.12	0.74	มาก
3. มีความรู้ความสามารถในทักษะวิชาเฉพาะอย่าง	4.06	0.81	มาก
4. มีความรู้ความสามารถในเชิงความรอบรู้ทั่วไป อย่างกว้างขวาง และทันสมัย	4.18	0.84	มาก
5. มีผลงานด้านวิชาการ เช่น เอกสารประกอบการ สอน ตำรา งานวิจัย บทความ	3.85	0.91	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านวิชาการ ตามความคิดเห็น
ของนักศึกษา พบว่ามีความต้องการมากอันดับ 1 คือ มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอน
ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ รองลงมาคือ มีความรู้ ความสามารถในเชิงความรอบรู้ทั่วไป
อย่างกว้างขวางและทันสมัย (มีคะแนนเฉลี่ย 4.18) แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ (มีคะแนน
เฉลี่ย 4.12) มีความรู้ ความสามารถ ในทักษะวิชาเฉพาะอย่าง (มีคะแนนเฉลี่ย 4.06) มีผลงานด้าน
วิชาการ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความ (มีคะแนนเฉลี่ย 3.85)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านบุคลิกภาพ	คะแนนเฉลี่ย N=101	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. การแต่งกายเหมาะสมกับโอกาส	4.45	0.77	มาก
2. การเดิน ยืน นั่ง เรียบร้อย	4.09	0.93	มาก
3. พุดจาสุภาพชัดเจน	4.26	0.77	มาก
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.36	0.69	มาก
5. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.34	0.71	มาก
6. มีความตรงต่อเวลา	4.19	0.74	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านบุคลิกภาพพบว่านักศึกษามีความต้องการมากอันดับ 1 คือ การแต่งกายเหมาะสมกับโอกาส (มีคะแนนเฉลี่ย 4.45) รองลงมา คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง (มีคะแนนเฉลี่ย 4.36) มีความกระตือรือร้นในการทำงาน (มีคะแนนเฉลี่ย 4.34) พุดจาสุภาพชัดเจน (มีคะแนนเฉลี่ย 4.26) มีความตรงต่อเวลา (มีคะแนนเฉลี่ย 4.19) การเดิน ยืน นั่ง เรียบร้อย (มีคะแนนเฉลี่ย 4.09)

ตารางที่ 5 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจ

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจ	คะแนนเฉลี่ย N=101	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. สุขภาพดี ร่างกาย สมบูรณ์แข็งแรง	4.54	1.05	มากที่สุด
2. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.05	0.74	มาก
3. มีอารมณ์เยือกเย็น สุขุม และมั่นคง	4.08	0.83	มาก
4. อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส	4.45	0.72	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า มีความต้องการมากที่สุด 1 อันดับคือ สุขภาพดี ร่างกาย สมบูรณ์แข็งแรง (มีคะแนนเฉลี่ย 4.54) นักศึกษามีความต้องการในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส (มีคะแนนเฉลี่ย 4.45) มีอารมณ์เยือกเย็น สุขุม และมั่นคง (มีคะแนนเฉลี่ย 4.08) รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.05)

ตารางที่ 6 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านมนุษยสัมพันธ์	คะแนนเฉลี่ย N=101	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. ให้ความสนใจ และเป็นกันเองกับนักเรียน	4.46	0.72	มาก
2. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	4.32	0.79	มาก
3. เป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีกับคนทั่วไป	4.26	0.78	มาก
4. มีความเอื้ออารี สุภาพอ่อนโยน ไม่ถือตน	4.28	0.71	มาก
5. สนใจ ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือส่วนรวม	4.22	0.76	มาก
6. วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ สังคม และบุคคล	3.93	0.96	มาก
7. สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศทุกวัย	4.26	0.75	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า มีความต้องการมากอันดับ 1 คือ ให้ความสนใจ และเป็นกันเองกับนักศึกษา (มีคะแนนเฉลี่ย 4.46) รองลงมาคือ รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา (มีคะแนนเฉลี่ย 4.32) มีความเอื้ออารี สุภาพอ่อนโยน ไม่ถือตน (มีคะแนนเฉลี่ย 4.28) เป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีกับคนทั่วไป (มีคะแนนเฉลี่ย 4.26) สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย (มีคะแนนเฉลี่ย 4.26) สนใจ ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือส่วนรวม (มีคะแนนเฉลี่ย 4.22) วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ สังคม และบุคคล (มีคะแนนเฉลี่ย 3.93)

ตารางที่ 7 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านคุณธรรม และความประพฤติ

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านคุณธรรม และความประพฤติ	คะแนนเฉลี่ย N=101	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน	4.46	0.67	มาก
2. เสียสละเพื่อส่วนรวม	4.14	0.76	มาก
3. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีเหตุผล	4.21	0.85	มาก
4. รู้จักประเมิน และปรับปรุงตนเอง	4.11	0.66	มาก
5. เคารพ และปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น	4.28	0.77	มากที่สุด
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความเชื่อมั่น ในตนเอง	4.20	0.76	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านคุณธรรม และความประพฤติ ตามความคิดเห็นของนักศึกษพบว่า มีความต้องการมากอันดับ 1 คือ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน (มีคะแนนเฉลี่ย 4.46) รองลงมาคือ เคารพ และปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น (มีคะแนนเฉลี่ย 4.28) รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีเหตุผล (มีคะแนนเฉลี่ย 4.21) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง(มีคะแนนเฉลี่ย 4.20) เสียสละเพื่อส่วนรวม (มีคะแนนเฉลี่ย 4.14) รู้จักประเมิน และปรับปรุงตนเอง(มีคะแนนเฉลี่ย 4.11)

ตารางที่ 8 แสดงคุณลักษณะของครูวิชาเกษตรด้านการอบรม แนะนำ และการปกครอง

คุณลักษณะของครูวิชาเกษตรด้านการอบรม แนะนำ และการปกครอง	คะแนนเฉลี่ย N=101	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี	4.42	0.66	มาก
2. ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำกับนักศึกษาได้	4.43	0.96	มาก
3. มีความเข้าใจในตัวนักศึกษา	4.08	0.79	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านการอบรม แนะนำ และการปกครอง ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า มีความต้องการ มากอันดับ 1 คือ ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำกับนักศึกษาได้ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.43) รองลงมาคือ ทำตนให้เห็นตัวอย่างที่ดี (มีคะแนนเฉลี่ย 4.42) และความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับมาก มี 1 รายการ คือ มีความเข้าใจในตัวนักศึกษา (มีคะแนนเฉลี่ย 4.08)

ตารางที่ 9 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สาขาเกษตรกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์	คะแนนเฉลี่ย N=101	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1. ด้านการสอน	3.96	0.80	มาก
2. ด้านวิชาการ	4.13	0.77	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.28	0.76	มาก
4. ด้านสุขภาพ ร่างกาย และจิตใจ	4.28	0.84	มาก
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.24	0.77	มาก
6. ด้านคุณธรรม และความประพฤติ	4.23	0.74	มาก
7. ด้านการอบรม แนะนำ และการปกครอง	4.31	0.80	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาเกษตรกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539 ผลปรากฏว่า นักศึกษามีความต้องการในด้านต่างๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ซึ่งมีความต้องการ อันดับ 1 คือ ด้านการอบรม แนะนำ และการปกครอง (มีคะแนนเฉลี่ย 4.31) รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.28) ด้านสุขภาพ ร่างกาย และจิตใจ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.28) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.24) ด้านคุณธรรม และความประพฤติ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.23) ด้านวิชาการ (มีคะแนนเฉลี่ย 4.13) ด้านการสอน (มีคะแนนเฉลี่ย 3.96)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประ-ภาคศึนีย บัตรีวิชาชีพขั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์สาขาวิชาเกษตรกรรม ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2539 และเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอน วิชาเกษตร สำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงตัวเอง และการพัฒนาครูที่สอนวิชาเกษตรให้มี ประสิทธิภาพดีขึ้น

จากการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 18-20 ปี ส่วนมากจะเลือกเรียนในสาขาวิชาเกษตรกรรม - สัตวศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมในเทอมที่ผ่าน มาอยู่ระหว่าง 2.00-2.50 ส่วนใหญ่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนสาเหตุที่นักศึกษา เลือกเรียนวิชาเกษตรกรรมเพราะมีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้ว และนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อเมื่อเรียนจบ

ส่วนในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา ผล ปรากฏว่า นักศึกษามีความต้องการในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน แต่ที่นักศึกษาต้องการมากคือด้าน การอบรม แนะนำและการปกครอง รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพ ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และนักศึกษามีความคิดเห็นในด้านการสอน น้อยที่สุด สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่พึงประสงค์ ทั้ง 7 ด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สามารถสรุปในแต่ละด้านได้ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรในด้านการสอน พบว่านักศึกษาเห็นด้วยมากอันดับ 1 คือ มีการวางแผนและเตรียมการสอนก่อนสอนทุกครั้ง รองลงมา คือ ใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม มีการเร้าความสนใจและเสริมกำลังใจ มีการใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นำความคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้นัก ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง ให้ความสำคัญของทฤษฎีและปฏิบัติเท่าเทียมกัน เน้นการสอน ด้านปฏิบัติมาก และเน้นการสอนด้านทฤษฎีมาก

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านวิชาการ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยอันดับ 1 คือ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอนทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ รองลงมา คือ มีความรู้ความสามารถในเชิงความรอบรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวางและทันสมัย แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีความรู้ ความสามารถในทักษะวิชาเฉพาะอย่างและมีผลงานด้านวิชาการ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความ

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยอันดับ 1 คือ การแต่งกายเหมาะสมกับโอกาส รองลงมา มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และการพูดจาสุภาพชัดเจน รองลงมา คือ มีความตรงต่อเวลาและการเดิน ยืน นั่ง เรียบร้อย

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากอันดับ 1 คือ สุขภาพร่างกาย สมบูรณ์ แข็งแรง รองลงมาคือ อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์เยือกเย็น สุขุม และมั่นคง รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากอันดับ 1 คือ ให้ความสนใจและเป็นกันเองกับนักศึกษา รองลงมาคือ รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา มีความเอื้ออาทร สุภาพ อ่อนโยน ไม่ถือตน เป็นผู้มื่อรยาศัยไมตรีกับคนทั่วไป สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย สนใจให้ความร่วมมือและช่วยเหลือส่วนรวม รองลงมาคือวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ สังคมและบุคคล

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากอันดับ 1 คือ มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง รองลงมา คือ เคารพและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความเชื่อมั่นในตนเอง เสียสละเพื่อส่วนรวม และรู้จักประเมินปรับปรุงตนเอง

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรด้านการอบรม แนะนำและการปกครอง พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากอันดับ 1 คือ ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำกับนักศึกษาได้ ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี และมีความเข้าใจในตัวนักศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยนักศึกษานักเรียนจะเลือกเรียนสาขาวิชาเกษตรกรรม - สัตวศาสตร์และเป็นเพศชายส่วนใหญ่ ซึ่งมีอายุอยู่ระหว่าง 18-20 ปี ทั้งนี้สาเหตุที่ไม่ค่อยมีผู้หญิงมาเรียน อาจเป็นเพราะผู้หญิงไม่ชอบงานหนักทนงานหนักไม่ได้เหมือนผู้ชาย และนักศึกษาจะมีคะแนนเฉลี่ยในเทอมที่ผ่านมาอยู่ระหว่าง 2.00-2.50 ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับพอใช้ เพราะฉะนั้นการที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ ครูควรเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำที่ดี ความต้องการเมื่อเรียนจบส่วนใหญ่ นักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการศึกษาต่อ สำหรับสาเหตุที่เลือกเรียนสาขาวิชาเกษตรกรรมเพราะส่วนใหญ่ นักศึกษามีความสนใจในวิชาเกษตรอยู่แล้ว อาจเป็นเพราะบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นจำนวนมาก

สำหรับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาด้านการสอน พบว่านักศึกษามีความต้องการในด้านนี้ น้อยที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฉัตรชัย ช่อรักษ์ (2532) อาจเป็นเพราะการเรียนในระดับนี้ถือเป็นการเรียนในระดับผู้ใหญ่ นักศึกษาอาจต้องการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เอง และมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับมากที่สุดคือมีการวางแผนและเตรียมการสอนก่อนทุกครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากครูมีการเตรียมการสอนที่ดีหรือเตรียมการสอนล่วงหน้า จะทำให้การสอนดำเนินไปได้ด้วยดี นักศึกษามีความสนใจอยากเรียนรู้สิ่งที่ครูได้เตรียมการสอนมา ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจอยากที่จะเรียน

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาด้านวิชาการ พบว่านักศึกษามีความต้องการครูที่มีความรู้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องการผู้สอนที่มีประสิทธิภาพในการสอน ทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ถ้าหากครูมีความรู้ดีความรู้แน่นแล้ว เมื่อสอนผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาด้านบุคลิกภาพ พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับโอกาส มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีกิจกรรมร่ายรำเรียบร้อย มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความตรงต่อเวลาสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องพึงระลึกเสมอ เพราะเป็นคุณลักษณะของครูที่ดีซึ่งต้องมีและต้องปฏิบัติตามคุณลักษณะเหล่านั้นได้ และจะทำให้นักศึกษาเกิดความศรัทธาในตัวครูมากยิ่งขึ้นยังเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและบุคคลอื่นอีกด้วย

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามความเห็นของนักศึกษาด้านสุขภาพ ร่างกาย และจิตใจ พบว่า นักศึกษาต้องการครูที่มีสุขภาพ ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส สุขุมและมั่นคง จากลักษณะดังกล่าวจะเห็นว่าถ้าสุขภาพ ร่างกายสมบูรณ์ดี จิตใจดี ทุกเรื่องก็ตามมา ก็น่าจะดีด้วย รวมทั้งการสอนของครูหากครูมีลักษณะดังกล่าว จะมีผลต่อนักศึกษาในด้านการเรียน ทำให้เกิดความสนใจเรียน มีการร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้ดี

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า นักศึกษามีความต้องการในเรื่องให้ความสนใจและเป็นกันเองกับนักศึกษา มากเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทำให้เกิดความกล้าซักถามปัญหาต่าง ๆ ทำให้เกิดความคุ้นเคย เพื่อที่นักศึกษาจะได้ปรับตัว ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนดียิ่งขึ้นและน่าเรียนมากขึ้นด้วย

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาด้านคุณธรรม และ ความประพฤติ พบว่า นักศึกษามีความต้องการมากที่สุดในเรื่องการมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน เพราะคนที่มีความรับผิดชอบจะเป็นคนที่ทำงานได้อย่างไม่มีปัญหา งานที่ออกมามีประสิทธิภาพ และยังเป็นที่ยกย่องเป็นตัวอย่างที่ดีของนักศึกษาและบุคคลทั่วไป

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาด้านการอบรม แนะนำ และการปกครอง พบว่า นักศึกษามีความต้องการในด้านนี้มากที่สุด ส่วนใหญ่นักศึกษาต้องการครูที่มีลักษณะทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี เหตุผลเพราะนักศึกษาต้องการครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี ให้คำปรึกษา คำแนะนำและมีความเข้าใจในตัวนักศึกษาได้ดี

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการผลิตครูสอนวิชาเกษตรดังนี้

1. เสนอแนะต่อครูสอนวิชาเกษตร จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรที่มีประสงค์ ด้านการอบรม แนะนำ และการปกครองมากเป็นอันดับ 1 แสดงว่านักศึกษาต้องการครูที่เป็นตัวอย่างที่ดี สามารถให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำที่ดี มีความเข้าใจในตัวนักศึกษาให้ดี ดังนั้น ครูสอนวิชาเกษตรควรได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปฏิบัติ

2. เสนอแนะต่อสถาบันการผลิตครูเกษตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมผลิต นักศึกษา ควรมีการเน้นฝึกด้านการอบรม แนะนำ การปกครองให้มากและมีการปลูกฝังให้เป็นตัวอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอารมณ์ยังแย้ม แจ่มใสเพื่อให้นักศึกษาที่จบเป็นครูเกษตรที่ดี ได้อย่างเหมาะสมตรงกับการต้องการของสังคม

3. เป็นแนวทางในการจัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาครูสอนวิชาเกษตรให้มีคุณลักษณะที่ดี ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องนี้กับสถาบันการฝึกหัดครูเกษตร และโรงเรียนอื่น ๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์บ้าง เพื่อจะได้แนวทางในการพิจารณาครูเกษตรโดยส่วนรวม

2. ควรทำการวิจัยเรื่องนี้กับนักศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรว่าความต้องการว่าเหมือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือแตกต่างจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539 เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาครูเกษตรต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

ไกรนุช ศิริพล. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล นิยมวิทยา, 2531.

คณะอาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร :
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, ม.ป.ป.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.2525.

ฉัตรชัย ช่อรักษ์. “คุณลักษณะของครูเกษียณที่เป็นจริงในปัจจุบันตามทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัย
เกษตรกรรมนครสวรรค์” ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2532.

ฉัตรชัย ธนะสมบัติ. “คุณลักษณะของครูเกษียณที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้น
ม.3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ” ปัญหาพิเศษครุศาสตร์
อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535.

เดือนใจ รูปแถม. “คุณลักษณะของครูเกษียณที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็น
ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยาหันตรา” ปัญหา
พิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาด
กระบัง, 2534.

บุญเรียง ขจรศิลป์. สถิติวิจัย 1. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2530.

ประคอง วรรณสุต. สถิติประยุกต์สำหรับครู : พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2528.

ยนต์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2534.

รมณีย์ อภาภิรม. วิธีสอนวิชาเกษตร. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
2534.

ลัดดา เสนาวงษ์. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : พิเศษการพิมพ์, 2532.

สมพงษ์ น้อยสุพรรณ. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษียณตามความคิดเห็นของนักศึกษา
วิทยาลัยเกษตรกรรมชัยนาท” ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2538.

สุชาติ บุญมา. “ครูเกษียณในอุดมคติของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมละเชิงเทรา” ปัญหา
พิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหาร
ลาดกระบัง, 2538.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุภาพ นิมิตรพานิช. คู่มือสอบแข่งขันเป็นข้าราชการครู ระดับอาจารย์ 1 วิชาเอกเกษตรกรรม.
กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร. ม.ป.ป.

สุภาพ วาดเขียน. ทำอย่างไรนิสิต นักศึกษาจึงจะสอบได้ดี พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ ฯ : สำนัก
พิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 2523.

อบรม สนิทบาล. หลักการเทคนิคและวิธีสอน พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์. 2524.

เอี่ยมพร พิมพ์ไกร. “คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง” ปัญหาพิเศษครุศาสตร์
อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2536.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539

ศึกษาโดย นางสาวกัลยาณี สุนทรภักดิ์
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชา

เกษตร

2. โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถามในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม

3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

4. ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถาม ให้ตรงกับความเป็นจริง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวกัลยาณี สุนทรภักดิ์

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ อายุ..... ปี

( ) ชาย

( ) หญิง

2. เป็นนักศึกษาสาขาวิชา

( ) สาขาวิชาสัตวศาสตร์

( ) สาขาวิชาพืชศาสตร์

( ) สาขาวิชาสัตวรักษ์

3. คะแนนเฉลี่ยสะสมในเทอมที่ผ่านมา

( ) ต่ำกว่า 2.00

( ) ระหว่าง 2.00-2.50

( ) ระหว่าง 2.50-3.00

( ) สูงกว่า 3.00

4. บิดา-มารดาของท่านประกอบอาชีพ

อาชีพบิดา

อาชีพมารดา

( ) รับราชการ

( ) รับราชการ

( ) ลูกจ้าง

( ) ลูกจ้าง

( ) เกษตรกรรม

( ) เกษตรกรรม

( ) รัฐวิสาหกิจ

( ) รัฐวิสาหกิจ

( ) อื่น ๆ .....

( ) อื่น ๆ .....

5. ทำไมท่านจึงเลือกเรียนทางด้านวิชาเกษตรกรรม

( ) บ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรม

( ) มีความสนใจในสาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่แล้ว

( ) รุ่นพี่แนะนำ

( ) เพื่อนชักชวน

( ) อื่น ๆ .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. หากท่านเรียนจบจากระดับ ปวส. แล้วท่านต้องการ

- ( ) ศึกษาต่อที่.....
- ( ) ทำงานทางด้านเกษตร
- ( ) ทำงานด้านอื่น ๆ .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของ
 ท่านมากที่สุด

ระดับคะแนน 5 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร	5	4	3	2	1
ก.ด้านการสอน					
1.มีการวางแผนและเตรียมการสอนก่อนสอนทุกครั้ง					
2.ใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
3.นำความคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม					
4.เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง					
5.มีการใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6.เน้นการสอนด้านทฤษฎีมาก					
7.เน้นการสอนด้านปฏิบัติมาก					
8.ให้ความสำคัญของทฤษฎีและปฏิบัติเท่าเทียมกัน					
9.มีการเร้าความสนใจและเสริมกำลังใจ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร	5	4	3	2	1
<p>ข.ด้านวิชาการ</p> <p>1.มีความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาที่จะสอนทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ</p> <p>2.แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ</p> <p>3.มีความรู้ความสามารถในทักษะวิชาเฉพาะอย่าง</p> <p>4.มีความรู้ความสามารถในเชิงความรู้รอบรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวางและทันสมัย</p> <p>5.มีผลงานด้านวิชาการ เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา งานวิจัย บทความ</p>					
<p>ค.ด้านบุคลิกภาพ</p> <p>1.การแต่งกายเหมาะสมกับโอกาส</p> <p>2.การเดิน ยืน นั่งเรียบร้อย</p> <p>3.พูดจาสุภาพชัดเจน</p> <p>4.มีความเชื่อมั่นในตนเอง</p> <p>5.มีความกระตือรือร้นในการทำงาน</p> <p>6.มีความตรงต่อเวลา</p>					
<p>ง.ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ</p> <p>1.สุขภาพดี ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง</p> <p>2.รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์</p> <p>3.มีอารมณ์เยือกเย็น สุขุม และมั่นคง</p> <p>4.อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส</p>					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร	5	4	3	2	1
<p>จ.ด้านมนุษยสัมพันธ์</p> <p>1.ให้ความสนใจและเป็นกันเองกับนักศึกษา</p> <p>2.รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา</p> <p>3.เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรีกับคนทั่วไป</p> <p>4.มีความเอื้ออารีสุภาพอ่อนโยนไม่ถือตน</p> <p>5.สนใจให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานส่วนรวม</p> <p>6.วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะสังคมและบุคคล</p> <p>7.สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย</p>					
<p>ฉ.ด้านคุณธรรมและความประพฤติ</p> <p>1.มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน</p> <p>2.เสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>3.รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีเหตุผล</p> <p>4.รู้จักประเมินและปรับปรุงตนเอง</p> <p>5.เคารพและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น</p> <p>6.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความเชื่อมั่นในตนเอง</p>					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร	5	4	3	2	1
ช.ด้านการอบรมแนะแนวและการ ปกครอง 1. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี 2. ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำกับนัก ศึกษาได้ 3. มีความเข้าใจในตัวนักศึกษา					

คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตรนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ตามความคิด
เห็นของนักศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานี

ที่ ทม ๑๕๐๘/ 381๒

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

12 พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาในการรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาปัญหาพิเศษ เรื่อง คุณลักษณะของครูสอนวิชาเกษตร
ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์
ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ด้วยนางสาวกัลยาณี สุนทรภักดี นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-
การผลิตพืช ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ทำปัญหาพิเศษเรื่อง คุณลักษณะของ
ครูสอนวิชาเกษตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ปี
การศึกษา ๒๕๖๕ ในการนี้ทางนักศึกษามีความประสงค์จะทดลองใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาสาขาเกษตร
กรรม ระดับ ปวส. ๒ ในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และประกอบการทำปัญหาพิเศษต่อไป
คณะกรรมการฯ จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อได้โปรดให้นักศึกษาใน
สถานศึกษาของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงในแบบสอบถาม โดยคำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบใช้
เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนแก่คณะหรือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วย จักขอบคุนยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายดนัย ดิษยบุตร)

รองคณบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. ๓๒๖๖๐๕๒-๑๐๑ ต่อ ๖๕๘, ๖๕๕

โทรสาร ๓๒๖-๘๕๐๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับฟังข่าวสารการตลาดจากทางโทรทัศน์		
6.00 - 7.00 นาฬิกา	7.0	7.8
12.30 - 13.00 นาฬิกา	11.0	12.2
19.00 - 20.30 นาฬิกา	62.0	68.9
อื่น ๆ	10.0	11.1

การเข้าฝึกอบรมสัมมนาความรู้เกี่ยวกับเรื่องยางพารา

มีเกษตรกรเพียง 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.0 เท่านั้นที่เคยเข้าฝึกอบรม เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าฝึกอบรม ถึง 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.9 (ตารางที่ 15) ความรู้ที่เกษตรกรเข้าฝึกอบรม เกษตรกร ส่วนใหญ่ เข้าฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับ การแปรรูปยาง เช่น การทำยางแผ่น ซึ่งเป็น จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.7 รองลงมาเป็นความรู้เกี่ยวกับ การผลิตยางพารา จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.0 ส่วนความรู้เกี่ยวกับการตลาดยางพารา มีเพียง 1 ราย เท่านั้นคิดเป็นร้อยละ 4.4 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 การเข้าฝึกอบรมสัมมนา

รายการ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
การเข้าฝึกอบรมสัมมนาความรู้เกี่ยวกับเรื่องยางพารา		
เคยเข้าฝึกอบรม	19.0	21.1
ไม่เคยเข้าฝึกอบรม	71.0	78.9
ความรู้ที่เกษตรกรเข้าฝึกอบรม		
การผลิตยางพารา	8.0	42.0
การแปรรูปยางพารา	9.0	94.7
การจัดจำหน่าย	1.0	5.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการเข้าฝึกอบรมในด้านต่างๆ

ด้านการผลิตเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการเข้าฝึกอบรมสัมมนาจำนวนสูงถึง 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.8 และมีเกษตรกรจำนวน 4 รายเท่านั้นที่คิดว่าได้รับประโยชน์เพียงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 22.2 ด้านการแปรรูปเกษตรกรตอบว่าได้รับประโยชน์จากการเข้าฝึกอบรมด้านการแปรรูปมาก 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.9 และมีเกษตรกรตอบว่าไม่ได้รับประโยชน์อันใดจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 ด้านการจัดจำหน่าย เกษตรกร ตอบว่าได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมด้านการตลาดมาก จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.4 และมีเกษตรกรจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.3 ที่มีไม่ได้รับประโยชน์อันใดจากการเข้าสัมมนา (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการเข้าฝึกอบรม

ประโยชน์	มีประโยชน์		ไม่มีประโยชน์	
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
ด้านการผลิต	14.0	77.8	4.0	22.2
ด้านการแปรรูป	16.0	88.9	2.0	11.1
ด้านการจัดจำหน่าย	15.0	83.4	3.0	16.6

ปัญหาที่เกิดจากการรับข่าวสารการตลาด

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในเรื่องเวลาในการรับข่าวสารการตลาดซึ่งมีคิดเป็นร้อยละ 58.9 แต่ยังมีเกษตรกรที่มีปัญหาด้านเวลาในการรับข่าวสารการตลาดร้อยละ 41.1 ด้านของความเข้าใจในข่าวสารการตลาดของเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 68.9 ตอบว่าไม่มีปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจในข่าวสาร มีเพียงเกษตรกรบางรายกล่าวว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจในข่าวสารการตลาดเล็กน้อยโดยเฉพาะศัพท์บางคำที่เป็นศัพท์เฉพาะหรือเป็นศัพท์ทางเทคนิค ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31.1 ด้านความข่าวสารล่าช้าเกษตรกรกล่าวว่ามีปัญหาเพราะข่าวสารล่าช้าคิดเป็นร้อยละ 31.1 และมีเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 68.9 ที่ไม่มีปัญหาด้านความล่าช้าของข่าวสาร แต่เกษตรกรมีปัญหาเรื่องความเป็นจริงของข่าวสาร ข้อมูลข่าวสารไม่สามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชื่อถือได้ทั้งหมด โดยเฉพาะด้านราคาผลผลิต เกษตรกรมักขายผลผลิตได้ราคาต่ำกว่าข้าวที่ถูกเผยแพร่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 52.2 ส่วนปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับข้าวสารที่ขาดการคัดเลือกให้เหมาะสม ปัญหาเรื่องการขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อเกษตรกรส่วนใหญ่กล่าวว่า ไม่มีปัญหาเรื่องการคัดเลือกข้าวสาร การอุปกรณ์และสื่อ หรือความไม่น่าสนใจในข้าวสาร แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับปริมาณข้าวสารที่เผยแพร่ยังน้อย ไม่สามารถติดตามข้าวสารการตลาดขางพาราได้ต่อเนื่อง ซึ่งสามารถคิดเป็นร้อยละ 64.4 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ปัญหาในการรับข้าวสาร

ปัญหา	มีปัญหา		ไม่มีปัญหา	
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
ไม่มีเวลาในการรับข้าวสาร	44.0	58.9	46.0	41.1
ไม่เข้าใจข้าวสาร	28.0	31.1	62.0	68.9
ข้าวสารมีความล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์	28.0	31.1	62.0	68.9
ข้าวสารมีความเป็นจริงน้อย ไม่น่าเชื่อถือ	47.0	52.2	43.0	47.8
ข้าวสารขาดการคัดเลือกให้เหมาะสมกับ	41.0	45.6	49.0	54.4
ความต้องการของผู้รับ				
ขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อ	33.0	36.7	57.0	63.3
ข้าวสารไม่น่าสนใจ	28.0	31.1	62.0	68.9
ปริมาณข้าวสารที่เผยแพร่ยังน้อย	58.0	64.4	32.0	35.6

ส่วนที่ 2 ทักษะคติเกี่ยวกับการรับข้าวสารการตลาดขางพารา

ในการศึกษาในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับข้อคิดเห็นของเกษตรกร เกษตรกรเกือบทุกคนจะกล่าวว่าข้าวสารการตลาดขางพารามีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งมีจำนวนสูงถึงร้อยละ 95.6 มีเกษตรกรจำนวน 4 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 4.4 เท่านั้น ที่กล่าวว่าข้าวสารการตลาดไม่มีความสำคัญต่อตัวเกษตรกร เพราะคิดว่าเกษตรกรคิดว่าเป็นเพียงลูกจ้างและไม่มีอำนาจในการต่อรองทางการตลาดต่อพ่อค้าคนกลางได้เลย และเกษตรกรร้อยละ 90 กล่าวว่าปริมาณข้าวสารการตลาดยังไม่เพียงพอต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการของเกษตรกร มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 10 เท่านั้นที่คิดว่าจำนวนข่าวสารการตลาดเพียงพอ เพราะมีเกษตรกรบางส่วนกล่าวว่าในปัจจุบันตัวเกษตรกรก็ได้รับข่าวสารอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ

ในด้านการเพิ่มปริมาณข่าวสารการตลาด ถ้ามีการเพิ่มปริมาณการเผยแพร่ข่าวสารการตลาด เกษตรกรร้อยละ 90 กล่าวว่า การรับรู้ข่าวสารการตลาดของเกษตรกรก็จะเพิ่มขึ้น และเกษตรกรร้อยละ 76.7 กล่าวว่าข่าวสารการตลาดทางพาราควอร์ที่จะเผยแพร่ในสื่อทางโทรทัศน์เพราะสะดวกในการติดตามข่าวสารของเกษตรกร รองลงมาควรเผยแพร่ในสื่อหนังสือพิมพ์จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.0

เกษตรกรยังมีข้อเสนอแนะว่าการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดทางพาราควอร์ที่จะถูกปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่ โดยเฉพาะการเพิ่มปริมาณการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดให้มีจำนวนและความถี่ของการเผยแพร่มากยิ่งขึ้น ควรมีการทำข่าวสารให้มีความเข้าใจได้ง่าย มีภาพประกอบ และข้อมูลที่เผยแพร่ควรให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยเฉพาะด้านราคา (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ทรรศนะของเกษตรกรต่อการรับข่าวสารการตลาด

รายการ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ความสำคัญของข่าวสาร		
มีความสำคัญ	86.0	95.6
ไม่มีความสำคัญ	4.0	4.4
ความเพียงพอของปริมาณข่าวสารการตลาด		
เพียงพอ	29.0	32.2
ไม่เพียงพอ	61	67.8
การเพิ่มปริมาณข่าวสารการตลาดกับการเปลี่ยนแปลงปริมาณการรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกร		
เพิ่มขึ้น	81.0	90.0
ไม่เปลี่ยนแปลง	9.0	10.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ความต้องการข่าวสารการตลาดจากสื่อชนิดต่างๆ		
หนังสือพิมพ์	9.0	10.0
โทรทัศน์	69.0	76.7
วิทยุ	2.0	2.2
หอกระจายข่าว	1.0	1.0
เพื่อนบ้าน	3.0	3.3
พ่อค้าคนกลาง	2.0	2.2
เจ้าหน้าที่ข้าราชการ	1.0	1.1
สัมมนา	3.0	3.3

แนวทางการพัฒนาระบบข่าวสารการตลาดยางพารา

จากการศึกษาถึง โครงสร้างของระบบข่าวสารการตลาดยางพารา ซึ่งประกอบด้วย ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร ช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร และตัวข่าวสาร กับสภาพความเป็นจริงในการรับข่าวสาร การตลาดยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพาราอำเภอนาบอน จึงสามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดดังนี้

1.ด้านตัวข่าวสารการตลาด ควรมีการพัฒนาลักษณะของข่าวสารให้เข้าใจง่าย มีรูปภาพประกอบ ปริมาณข่าวสารที่เผยแพร่ควรจะมีปริมาณมากเพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประเด็นปัญหาที่เกษตรกรพบมากที่สุดคือ ปริมาณข่าวสารการตลาดยางพารานั้นมีน้อยเกินไป และควรมีการคัดเลือกข่าวสารให้เหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกร เช่น ข่าวสารระดับท้องถิ่น ควรเผยแพร่ข่าวสารด้านสถานการณ์การเคลื่อนไหว ด้านปริมาณการผลิต ราคายางในระดับท้องถิ่น โดยการทำแผ่นป้ายบอกราคาจำหน่ายประจำวันไว้ในศูนย์กลางท้องถิ่น หากเวลาการเผยแพร่ข่าวสารมีไม่เพียงพอ ก็สามารถลดข่าวสารการตลาดต่างประเทศให้น้อยลง ตัวข่าวสารควรจะทำให้เข้าใจได้ง่าย ในกรณีที่มีศัพท์ทางวิชาการ ควรมีคำอธิบายให้สามารถเข้าใจได้ง่าย เช่น ราคาขาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

F.O.B หมายถึงราคาขายที่ผู้ขายจะต้องส่งมอบถึงเรือใหญ่ โดยค่าขนส่งยก ค่าระวางเรือ ผู้ซื้อจะเป็นผู้รับผิดชอบ

2. ผู้ส่งสาร จากการศึกษาพบว่า ยังมีเกษตรกรบางส่วนไม่มีความมั่นใจในข่าวสารที่เผยแพร่ เนื่องจากในบางครั้งเกษตรกรไม่ได้รับข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงเพราะผู้ส่งสารบิดเบือนข่าวสาร โดยเฉพาะข่าวสารจากพ่อค้าคนกลาง จะสังเกตได้ว่าราคาของผลผลิตที่เกษตรกรได้รับจากพ่อค้าคนกลางจะต่ำกว่าราคาที่หน่วยงานราชการประกาศเสมอ และจากการศึกษาพบว่ามีเกษตรกรถึงร้อยละ 24.4 ที่อาศัยพ่อค้าคนกลางเป็นแหล่งข่าวสารการตลาด จึงส่งผลให้เกิดปัญหาประสิทธิภาพของข่าวสารการตลาดลดน้อยถอยลง ดังนั้นในการพัฒนาระบบข่าวสารการตลาดด้านผู้ส่งสารควรเพิ่มปริมาณผู้ส่งสารที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารถูกต้องตามความเป็นจริงให้มากยิ่งขึ้น เช่น เจ้าหน้าที่การเกษตร ผู้นำกลุ่มเกษตรกร เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารการตลาดในท้องถิ่นนั้น ๆ

3. ช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร จากการศึกษาพบมีแนวทางในการพัฒนาช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารดังนี้

3.1 การพัฒนา ปรับปรุงระบบการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดทางสถานีวิทยุ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่าปริมาณการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดทางวิทยุมีน้อยเกินไป รัฐบาลควรเพิ่มปริมาณการเผยแพร่ให้มากยิ่งขึ้น มีการกำหนดเวลาในการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดอย่างพาราที่แน่นอน โดยเนื้อหาของข่าวสารควรประกอบด้วยความเคลื่อนไหวของสถานการณ์การผลิต การตลาด และราคาผลผลิต ทั้งราคาในตลาดท้องถิ่น ตลาดรวมปลายทาง เพื่อเกษตรกรจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการจัดจำหน่ายผลผลิตของตนว่า ควรตัดสินใจจำหน่ายผลผลิตที่ตลาดไหน ในปริมาณ คุณภาพ และราคาเท่าไร และรัฐบาลควรมีการสรุปข่าวสารการตลาดอย่างพาราเป็นข่าวสั้น มีการใช้สำเนียงภาษาด้วยภาษาท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถเข้าใจข่าวสารการตลาดได้ง่ายยิ่งขึ้น

3.2 การพัฒนาปรับปรุงระบบการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดทางสถานีโทรทัศน์ ถึงแม้ว่าปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตร มีการทำรายการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการตลาด การผลิตทางการเกษตรทางโทรทัศน์ ทำให้เกษตรกรได้รับข้อมูลเทคโนโลยีการเกษตร ข่าวสารการเคลื่อนไหวของสถานการณ์ทางการตลาดและราคาผลผลิตทันต่อเหตุการณ์ และปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่มีโทรทัศน์เกือบทุกครัวเรือนทำให้เกษตรกรมีโอกาสในการรับข่าวสารทางโทรทัศน์มาก แต่อย่างไรก็

ตามการเผยแพร่ข่าวสารทางโทรทัศน์ควรมีการปรับปรุงช่วงเวลาให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรซึ่งเกษตรกรร้อยละ 68.9 มีความต้องการให้มีการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดช่วงเวลา 19.00-20.30 นาฬิกา และในการดำเนินรายการควรใช้ศัพท์ที่เกษตรกรสามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่สมควรใช้ศัพท์ทางวิชาการมากเกินไป

3.3. การพัฒนาปรับปรุงข่าวสารสิ่งตีพิมพ์ จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่ได้รับข่าวสารการตลาดทางสื่อสิ่งตีพิมพ์ ไม่ว่าจะทางสื่อ หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ เพราะเกษตรกรให้ความสนใจน้อยทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากเกษตรกรมีระดับการศึกษาที่ต่ำ มีเกษตรกรไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 21.1 และได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ 31.2 และเกษตรกรยังได้ให้เหตุผลว่า ข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์นั้นไม่มีความน่าสนใจ และบางครั้งก็ไม่เข้าใจในข่าวสารนั้น ๆ เนื่องจากผู้เขียนข่าวสารใช้ศัพท์ทางวิชาการมากเกินไป ขนาดของตัวอักษรมีขนาดเล็ก จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้มีแนวทางการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ที่จะเผยแพร่ต่อเกษตรกรคือ จะต้องทำการเขียนข่าวสารการตลาดด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ตรงไปตรงมา ไม่วกวน หรือมีภาพประกอบการบรรยาย

3.4 สื่อด้านตัวบุคคล เป็นการเผยแพร่ข่าวสารโดยอาศัยการพูดปากต่อปาก จากการศึกษาพบว่า การเผยแพร่ข่าวสารหรือการรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกรจากเจ้าหน้าที่ราชการ การประชุมสัมมนาทางวิชาการ นั้นมีน้อยมาก ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าจากที่ผ่านมาเกษตรกรหรือหน่วยงานของรัฐบาล ยังไม่ได้มีการใช้ช่องทางด้านนี้ในการรับส่งข่าวสารการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นช่องทางหนึ่งที่เป็นแนวทางที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดให้มีประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรพบปะกับเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น เป็นผู้ดำเนินการประชุมกลุ่มเกษตรกร เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสารการตลาด เช่น ข้อมูลด้านสถานการณ์การตลาด การเคลื่อนไหวราคาผลผลิต

4. ผู้รับสาร จากการศึกษาปัญหาในการรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรยังขาดประสิทธิภาพในการรับข่าวสารการตลาด เพราะเกษตรกรมีระดับการศึกษาที่ต่ำ และเกษตรกรยังขาดการรวมกลุ่ม มีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสถาบันทางการเกษตรเพียงร้อยละ 43.3 และเกษตรกรยังไม่ให้ความสำคัญในการรับข่าวสารการตลาดอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะข่าวสารการตลาดจากสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาอ่าน และบางครั้งก็ไม่เข้าใจข้อมูลที่อ่าน ดังนั้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับข่าวสารการตลาดด้านผู้รับข่าวสารหรือเกษตรกรควรจะสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมกลุ่มทางการเกษตร จะทำให้เกษตรกรสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้มากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกัน การรวมกลุ่มของเกษตรกรทำให้เจ้าหน้าที่ทางการเกษตรสะดวกในการเผยแพร่ข่าวสาร และง่ายต่อการอธิบายข้อมูลข่าวสารการตลาดต่อเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำในการผลิตและส่งออกยางพาราที่สำคัญ และยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มปริมาณการผลิตอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรชาวสวนยางก็ยังมีประสบปัญหาราคาคาผลผลิตตกต่ำ ราคาผลผลิตไม่เป็นธรรม เกษตรกรไม่มีบทบาทในการกำหนดราคาคาผลผลิต เนื่องจากเกษตรกรขาดข้อมูลข่าวสารการตลาดที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตและการตลาด ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาการเข้าถึงข่าวสารการตลาดของเกษตรกร โดยศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากเกษตรกรชาวสวนยาง อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นอำเภอที่มีเกษตรกรประกอบอาชีพเพาะปลูกยางมากถึงร้อยละ 87.5

จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า โครงสร้างของระบบการตลาดยางพารามีลักษณะคล้ายคลึงกับการตลาดผลผลิตเกษตรชนิดอื่นๆ กล่าวคือ มีพ่อค้าเร่ พ่อค้าระดับตำบล พ่อค้าคนกลางในเมืองและพ่อค้าส่งออกต่างประเทศ และองค์ประกอบของการสื่อสารสำคัญได้แก่ ผู้ส่งสาร ตัวข่าวสาร ช่องทางสื่อสาร และผู้รับข่าวสาร ส่วนการศึกษาในท้องที่ทำการศึกษพบว่า เกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 35 ปี มีความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมและมัธยมศึกษา รายได้เฉลี่ย 9,910 บาท/เดือน สมาชิกในครัวเรือน 5 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสถาบันทางเกษตร เกษตรกรจะมีพื้นที่ในการผลิตยางพาราประมาณ 30 ไร่ โดยคิดเป็นพื้นที่ของตนเอง 10 ไร่ และรับจ้างผลิตให้ผู้อื่นเพิ่มอีก 20 ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้แรงงานครอบครัวในการผลิต มีจำนวน 2 คน ทั้งนี้ เกษตรกรจะเริ่มทำการกรีดยางในเวลาเที่ยงคืน ผลผลิตที่เกษตรกรได้รับเฉลี่ย 3- 3.5 กิโลกรัม/ไร่ และส่วนใหญ่จะขายผลผลิตอยู่ในรูปน้ำยางสด ได้ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 30 บาท และจะรับเงินค่าผลผลิตเป็นงวดๆ โดยไม่มีการสอบถามราคาหรือต่อรองราคาในการจำหน่ายผลผลิต ในด้านการรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่มีวิทยุ โทรทัศน์ในครัวเรือน เกษตรกรจะไม่มีสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสารและอยู่นอกพื้นที่เสี่ยงตามสาย หอกระจายข่าว จึงไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อประเภทนี้ โทรทัศน์เป็นสื่อที่เกษตรกรใช้และรับประโยชน์มากที่สุดในการรับข่าวสารการตลาด และมีการรับชมเกือบทุกวัน รองลงมาเป็นสื่อทางวิทยุ และพบว่าสื่อสิ่งพิมพ์เข้าหน้าที่ไม่มีบทบาทในการรับข่าวสารการตลาดต่อเกษตรกร เกษตรกรมีความคิดเห็นว่าสื่อที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรชอบควรจะมีลักษณะที่เข้าใจได้ง่าย ช่วงเวลาที่เกษตรกรติดตามรับข่าวสารการตลาดจะอยู่ในช่วงเวลา 19.00 - 20.30 นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสมในการรับข่าวสารของเกษตรกร มีเกษตรกรน้อยรายที่เคยเข้าอบรมความรู้เกี่ยวกับยางพารา เกษตรกรประสบปัญหาในการรับข่าวสารการตลาด เกี่ยวกับปริมาณข่าวสารที่เผยแพร่มีน้อย ส่วนทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการรับข่าวสารการตลาด เกษตรกรทุกคนมีความคิดเห็นตรงกันคือ .ข่าวสารการตลาดมีความสำคัญต่อตัวเกษตรกรและปริมาณข่าวสารการตลาดนั้นยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ถ้ามีการเพิ่มปริมาณการเผยแพร่ข่าวสารการตลาด เกษตรกรก็จะติดตามรับข่าวสารการตลาดมากยิ่งขึ้น และข่าวสารการตลาดนั้นสมควรเผยแพร่ในสื่อทางโทรทัศน์ให้มากยิ่งขึ้นเพราะเกษตรกรเข้าใจได้ง่าย และควรปรับปรุงการเผยแพร่ข่าวสาร โดยเพิ่มปริมาณและความถี่ในการเผยแพร่ ส่วนการใช้ภาษาไม่ควรจะเป็นภาษาทางวิชาการมากเกินไป

ผลจากการศึกษาทำให้สามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบข่าวสารการตลาดได้โดย ทางด้านตัวข่าวสาร ควรทำให้มีความกระชับรัด เข้าใจง่าย มีการคัดเลือกให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร ปริมาณข่าวสารมีการเผยแพร่อย่างเพียงพอ ด้านผู้ส่งสาร ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับความเป็นจริง สามารถเชื่อถือได้ และด้านช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร ควรจะมีการจัดระบบที่แน่นอน เช่น สื่อทาง วิทยุ โทรทัศน์ ควรมีการกำหนดเวลาในการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดที่แน่นอน และมีการเผยแพร่อย่างสม่ำเสมอ สื่อสิ่งพิมพ์ ควรพิมพ์ให้ชัดเจน ตัวอักษรมีขนาดที่พอเหมาะสม สามารถอ่านได้ง่าย มีภาพประกอบคำบรรยายและสื่อตัวบุคคล ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สื่อตัวบุคคลยังไม่มียกปัญหาในการเผยแพร่ข่าวสารการตลาด ดังนั้นควรปรับปรุงสื่อประเภทนี้ให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ ควรมียกปัญหาและเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสารในระดับท้องถิ่นที่รับผิดชอบ สุดท้ายด้านผู้รับข่าวสาร ควรปรับปรุงการรับข่าวสารของเกษตรกร โดยการให้เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของข่าวสารการตลาดและพยายามให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสถาบันทางการเกษตรเพื่อสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การรับข้อมูลข่าวสารการตลาด

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาการรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกรชาวสวนยางอำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่าการรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกรยังประสบปัญหาในการรับข่าวสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตลาด ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากระบบข่าวสารการตลาดยังขาดประสิทธิภาพ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว ควรจะดำเนินการพัฒนาระบบข่าวสารการตลาดดังนี้

1. ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนา และวิเคราะห์ระบบข่าวสารการตลาดอย่างพารา เพราะจากการศึกษาพบว่ายังไม่มีหน่วยงานใดทั้งของภาครัฐและเอกชนที่ทำการศึกษาระบบการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดโดยตรง โดยเฉพาะหน่วยงานกองนิเทศน์สัมพันธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเผยแพร่ข่าวสารการเกษตรโดยตรง ควรมีการทำการประเมินปริมาณการรับฟัง ความเข้าใจข่าวสารข้อมูลของเกษตรกร มีการศึกษาคิดค้นพัฒนาระบบข่าวสารการตลาดตลอดเวลา

2. ควรพัฒนาช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารให้มากขึ้น ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข่าวสารการตลาดง่าย เช่น ในระดับท้องถิ่นควรจัดให้มีสถานที่ที่ทำการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดประจำหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกต่อเกษตรกรที่สนใจในข่าวสารการตลาดให้มีโอกาสที่จะรับข่าวสารการตลาด เมื่อมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นควรมีการเผยแพร่ข่าวสารการตลาดสอดแทรก เช่น งานประเพณีประจำอำเภอ ควรจัดให้มีการแข่งขันการตอบปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารการตลาด และเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรสนใจข่าวสารการตลาดมากยิ่งขึ้น

3. สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมตัวโดยการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสถาบันทางการเกษตร โดยเฉพาะการเป็นสมาชิกของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางพารา เนื่องจากเมื่อมีการรวมกลุ่มจะทำให้เกษตรกรสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการตลาดได้ง่าย และขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ของรัฐก็สะดวกในการนำข่าวสารการตลาดมาเผยแพร่

ข้อจำกัดทางการศึกษาและแนวทางการศึกษาต่อ

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ เป็นการศึกษาการรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกรชาวสวนยางอำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2538 ดังนั้นจึงควรระมัดระวัง ถ้านำข้อมูลครั้งนี้ไปใช้กับท้องที่อื่นๆ เนื่องจากข้อมูลแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่าง

2. ข้อจำกัดสำคัญในการศึกษาครั้งนี้คือ ความร่วมมือของเกษตรกรในบางครั้งเกษตรกรไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล หรือให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ทำให้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมีค่าคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ดังนั้นแนวทางในการศึกษาในอนาคตจึงควรระมัดระวังในการเก็บข้อมูล เพราะจะส่งผลให้ข้อมูลเกิดความคลาดเคลื่อน ควรมีการกระจายข้อมูลอย่างทั่วถึง และทำความเข้าใจถึงเหตุผลในการเก็บข้อมูลหรือทำการวิจัยนั้นๆต่อเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการเข้าถึงข่าวสารการตลาดในระดับ
 เกษตรกรซึ่งเป็นเพียงส่วนย่อยของระบบข่าวสารทั้งหมด ดังนั้นในการศึกษาเพื่อหาแนวทางการ
 พัฒนาระบบข่าวสารการตลาดควรจะศึกษาทั้งระบบของข่าวสารการตลาด คือทั้งผู้รับสาร ผู้ส่งสาร
 ตัวข่าวสาร และช่องทางของข่าวสาร หรือ ทั้งระดับเกษตรกร พ่อค้าคนกลาง หน่วยงานราช
 การ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถนำมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาระบบข่าว
 สารการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร . 2532 . รายงานการสัมมนา เรื่องทิศทางการพัฒนาสื่อการส่งเสริมและ
พัฒนาชนบท ครั้งที่ 1 23-25 มกราคม 2532 . กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร .

_____ . 2536 . รายงานสัมมนา เรื่องการใช้สื่อที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร
กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร .

_____ . 2538 . รายงานการประเมินผลงานส่งเสริมและเผยแพร่ . กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริม
การเกษตร

กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร . 2538 . อนุสารสถิติและข้อมูลการเกษตร . กรุงเทพฯ :
กรมส่งเสริมการเกษตร .

กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร . 2583 . สถิติการเกษตร . กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร .

ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์ . 2537 . "ธุรกิจยางพาราไทย" . ยางพารา . 14(1) : น.5 - 22 .

_____ . 2538ก . การพัฒนาและอนาคตตลาดยางไทย . กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ .

_____ . 2538ข . "ความก้าวหน้าตลาดกลางยางพารา" . ยางพารา . 12(1) : น.146 -160 .

ทวี จินตธรรม . 2532 . ผลการวิจัยสู่ทางการพัฒนาระบบข่าวสารการตลาดผลิตผลเกษตร .
กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ .

พรณสุภา สุขสุวรรณ . 2534 . การศึกษาการผลิตและการตลาดยางพาราของเกษตรกร
อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา . กรุงเทพมหานคร : ปัญหาพิเศษ .สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

ไวยวุฒิ สีนเจริญกุล . 2533 . "ระบบการซื้อขายและส่งออกยางของไทย" . ยางพารา . 15(1) :
น.5-19 .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาริยา ราชบุรณะ . 2538 . ทัศนคติของผู้บริโภคต่อตราสินค้าข้าวสารบรรจุถุง ในเขตอุตสาหกรรม
กรุงเทพมหานคร . กรุงเทพมหานคร : ปัญหาพิเศษ .สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า
 เจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการ. 2535 . "ตลาดกลาง" . ยางพารา . 15(1) : น.32 - 42 .

สถาบันวิจัยยาง . 2538 . ยางไทย. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร .

สนิท สโมสร . 2538 . "แนวทางการพัฒนางานยางพาราของไทย" . ยางพารา . 15(1) : น.5-19 .

สุกรี อินทรสกุล . 2537 . "ระบบการขนส่งยาง" . ยางพารา . 11(2) : น.64-71 .

สุภาพร บัวแก้ว . 2537 . "สภาวะการตลาดของผลิตภัณฑ์ยาง" . ยางพารา . 14(3) : น.153-175 .

สำนักงานเกษตรอำเภอ نابอน . 2538 . ข้อมูลการเกษตรอำเภอ نابอน . อำเภอ نابอน .
 (อัดสำเนา) .

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร . 2538 . สถิติยางประเทศไทย . กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการ
 เกษตร .

ศิณีย์ สังข์รัมย์ . 2529 . การตลาดสินค้าเกษตร . กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 เจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

อภิสิทธิ์ แก้วฉา . 2533 . การตลาดเกษตร . กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 เจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 แสดงรายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
<u>อายุ</u>		
ต่ำกว่า 20 ปี	5.0	5.5
20 - 29 ปี	24.0	26.4
30 - 39 ปี	35.0	38.5
40 - 49 ปี	17.0	18.7
50 ปีขึ้นไป	9.0	9.9
<u>รายได้ต่อเดือน</u>		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	16.0	17.6
5,000 - 9,999 บาท	34.0	37.4
10,000 - 14,999 บาท	18.0	19.8
15,000 - 19,999 บาท	8.0	8.8
มากกว่า 20,000 บาท	14.0	15.4
<u>จำนวนสมาชิกในครัวเรือน</u>		
1-2 คน	7.0	7.7
3 - 4 คน	37.0	40.7
5 - 6 คน	29.0	31.9
7 - 8 คน	15.0	16.5
มากกว่า 9 คน	2.0	2.2
<u>ปริมาณพื้นที่ ทั้งหมดที่เกษตรกรใช้ในการผลิตยางพารา</u>		
ต่ำกว่า 15 ไร่	19.0	21.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
15 -30 ไร่	40.0	44.0
46 - 60 ไร่	14.0	15.4
มากกว่า 61 ไร่	7.0	7.7
ปริมาณพื้นที่ ที่เป็นของเกษตรกรและใช้ในการผลิตยางพารา		
ไม่มีพื้นที่เป็นของตนเอง	41.0	45.6
น้อยกว่า 15 ไร่	22.0	24.2
15 - 30 ไร่	21.0	23.1
31 - 45 ไร่	2.0	2.2
46 - 60 ไร่	3.0	3.3
มากกว่า 61 ไร่	1.0	1.1
ปริมาณพื้นที่ ที่เกษตรกรรับจ้างผลิต		
ไม่มีพื้นที่รับจ้างผลิต	37.0	41.1
น้อยกว่า 15 ไร่	9.0	10.0
15 - 30 ไร่	26.0	27.1
31 - 45 ไร่	5.0	5.5
46 - 60 ไร่	7.0	7.7
มากกว่า 61 ไร่	6.0	6.6
จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ใช้ในการผลิตยาง		
1 - 2 คน	70.0	77.7
3 - 4 คน	18.0	19.8
มากกว่า 5 คน	2.0	2.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ลักษณะการใช้แรงงานในครัวเรือนในการผลิตยาง		
ใช้แรงงานในครัวเรือนทั้งหมด	69.0	75.6
จ้างคนงานโดยใช้เงินสด	7.0	7.8
จ้างคนงานโดยบันผลผลิต	6.0	6.6
ใช้แรงงานครอบครัวและจ้างคนงาน	9.0	10.0
ราคามูลผลิตยางที่เกษตรกรขาย		
กิโลกรัมละ 27 บาท	2.0	2.2
กิโลกรัมละ 28 บาท	2.0	2.2
กิโลกรัมละ 29 บาท	23.0	25.6
กิโลกรัมละ 30 บาท	56.0	62.3
กิโลกรัมละ 31 บาท	7.0	7.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามชุดที่.....

แบบสอบถาม

การรับข่าวสารการตลาดของพาราของเกษตรกรชาวสวนยางพารา อ.นาบอน จ.นครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

- ( ) 1.ชาย ( ) 2.หญิง

2. อายุ .....ปี

3. การศึกษา

- ( ) 1.อ่านออกเขียนได้ ( ) 2.ประถมศึกษา
( ) 3.มัธยมศึกษา ( ) 4.อุดมศึกษา
( ) 5.อื่น ๆ (ระบุ).....

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน .....บาท

5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

6. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม / สถาบันเกษตรกรหรือไม่

- ( ) 1.เป็น ( ) 2.ไม่เป็น (ถ้าไม่เป็นข้ามไปตอบข้อ 8)

7. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม / สถาบันใดบ้าง

- ( ) 1. กลุ่มเกษตรกร ( ) 2.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
( ) 3.กลุ่มยุวเกษตรกร ( ) 4.อื่น ๆ (ระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. จำนวนเนื้อที่ที่ใช้ในการผลิตยางพารา . . . . .ไร่
- เป็นของตนเอง.....ไร่
  - รับจ้างกรีด .....ไร่
  - อื่นๆ (ระบุ) .....ไร่
9. จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำสวนยางจำนวน.....คน
10. ลักษณะการใช้แรงงานในครัวเรือนในช่วงการกรีดยางและแปรรูปยาง
- ( ) 1. ใช้แรงงานในครอบครัวทั้งหมด
  - ( ) 2. จ้างคนงาน โดยให้ค่าตอบแทนเป็นเงิน
  - ( ) 3. จ้างคนงานในลักษณะแบ่งปันผลผลิต
  - ( ) 4. ใช้แรงงานครอบครัวและจ้างแรงงาน
  - ( ) 5. อื่นๆ (ระบุ).....
11. ช่วงเวลาในการกรีดยางของท่าน
- ( ) 1. 24.00-1.00 นาฬิกา
  - ( ) 2. 2.00- 3.00 นาฬิกา
  - ( ) 3. 4.00- 5.00 นาฬิกา
  - ( ) 4. อื่นๆ (ระบุ).....
12. ปริมาณน้ำยางที่ได้ทั้งหมดโดยเฉลี่ย.....กิโลกรัม / ไร่ / วัน
13. ท่านจำหน่ายผลผลิตยางพาราของท่านให้กับ
- ( ) 1. พ่อค้าในหมู่บ้าน
  - ( ) 2. พ่อค้าเร่
  - ( ) 3. ร้านรับซื้อยางในเมือง
  - ( ) 4. กลุ่มปรับปรุงคุณภาพ
  - ( ) 5 . อื่นๆ (ระบุ).....
14. ท่านจำหน่ายผลผลิตยางของท่านส่วนใหญ่ในรูปแบบใด
- ( ) 1. น้ำยางสด
  - ( ) 2. แผ่นยางดิบ
  - ( ) 3. เศษยาง
  - ( ) 4. อื่นๆ (ระบุ)
15. ราคาเฉลี่ยผลผลิตยางกิโลกรัมละ.....บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

16. ท่านมีการสอบถามราคาขาก่อนท่านจำหน่ายหรือไม่

( ) 1. มีการสอบถามราคาขาก่อนจาก.....

( ) 2. ไม่มีการสอบถามมาก่อนการจำหน่าย

17. ใครเป็นผู้กำหนดราคาผลผลิตขายของท่าน

( ) 1. พ่อค้า

( ) 2. เกษตรกร

( ) 3. ตกลงร่วมกัน

18. การชำระเงินในการจำหน่ายของท่านคือ

( ) 1. เป็นเงินสด

( ) 2. เป็นเงินเชื่อ

( ) 3. อื่นๆ (ระบุ).....

19. วิธีการที่ท่านใช้เพื่อต่อรองราคากับผู้รับซื้อขง

( ) 1. จัดตั้งกลุ่มปรับปรุงคุณภาพขงแป้นและการขายขง

( ) 2. ขายผลผลิตครั้งละมากๆกับค้าคนสนิท

( ) 3. ไม่ใช้วิธีการใดๆ

( ) 4. อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 การรับข่าวสารการตลาดของเกษตรกร ชาวสวนยางพารา

1. ครรวเรือนของท่านมีสื่อดังต่อไปนี้หรือไม่

ลักษณะของสื่อ	มี.....จำนวนเครื่อง,ฉบับ	ไม่มี
1. มีโทรทัศน์		
2. มีวิทยุ เทป		
3. มีการรับวารสารทางการเกษตร (ขงพารา)		
4. มีการรับหนังสือพิมพ์		
5. อยู่ในเขตหอกระจายข่าว		
6. อื่นๆ(ระบุ).....		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แหล่งที่มาของข่าวสารการตลาดยางพารา

( ) 1.หนังสือพิมพ์	( ) 2.โทรทัศน์
( ) 3.วิทยุ	( ) 4.วารสาร
( ) 5.หอกระจายข่าว	( ) 6.เพื่อนบ้าน
( ) 7.พ่อค้ารับซื้อยาง	( ) 8.เจ้าหน้าที่ข้าราชการ
( ) 9.การฝึกอบรม, สัมมนา	( ) 10.อื่นๆ (ระบุ).....

3. ท่านได้รับประโยชน์จากการรับข่าวสารการตลาดยางพาราจากสื่อประเภทใดมากที่สุด

( ) 1.หนังสือพิมพ์	( ) 2.โทรทัศน์
( ) 3.วิทยุ	( ) 4.วารสาร
( ) 5.หอกระจายข่าว	( ) 6.เพื่อนบ้าน
( ) 7.พ่อค้ารับซื้อยาง	( ) 8.เจ้าหน้าที่ข้าราชการ
( ) 9.การฝึกอบรม, สัมมนา	( ) 10.อื่นๆ (ระบุ).....

4. ความถี่ในการรับข่าวสารการตลาดยางพารา

สื่อ	ความถี่ในการรับข่าวสาร			
	ทุกวัน	ทุกสัปดาห์	ทุกเดือน	ไม่เคยรับข่าวสาร
1. หนังสือพิมพ์				
2. โทรทัศน์				
3. วิทยุ				
4. วารสาร				
5. หอกระจายข่าว				
6. เพื่อนบ้าน				
7. พ่อค้ารับซื้อยาง				
8. เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ				
9. การฝึกอบรม, สัมมนา				
10. อื่นๆ (ระบุ).....				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สื่อชนิดใดที่ท่านชอบมากที่สุด ในการรับข่าวสารการตลาดอย่างพารา

( ) 1.หนังสือพิมพ์	( ) 2.โทรทัศน์
( ) 3.วิทยุ	( ) 4.วารสาร
( ) 5.หอกระจายข่าว	( ) 6.เพื่อนบ้าน
( ) 7.พ่อค้ารับซื้อยาง	( ) 8.เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ
( ) 9..การฝึกอบรม,สัมมนา	( ) 10.อื่นๆ (ระบุ).....

6. สาเหตุที่ท่านชอบสื่อประเภทนี้มากที่สุด

( ) 1.สะดวกรวดเร็ว	( ) 2. เข้าใจง่าย
( ) 3.ข้อมูลเชื่อถือได้	( ) 4.อื่นๆ(ระบุ).....

7. ช่วงเวลาที่ท่านรับฟังข่าวสารการตลาดอย่างพาราทางวิทยุ

( ) 1.6.00-7.00 นาฬิกา	( ) 2. 12.30-13.00 นาฬิกา
( ) 3.19.00-20.30 นาฬิกา	( ) 4. ไม่เคยรับฟัง

8.ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับฟังข่าวสารการตลาดอย่างพาราทางวิทยุของท่าน

( ) 1.6.00-7.00 นาฬิกา	( ) 2. 12.30-13.00 นาฬิกา
( ) 3.19.00-20.30 นาฬิกา	( ) 4. อื่นๆ(ระบุ).....

9. ช่วงเวลาที่ท่านรับชมข่าวสารการตลาดทางสถานีโทรทัศน์

( ) 1.6.00-7.00 นาฬิกา	( ) 2. 12.30-13.00 นาฬิกา
( ) 3.19.00-20.30 นาฬิกา	( ) 4. ไม่เคยรับชม

10. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับชมข่าวสารการตลาดอย่างพาราทางโทรทัศน์ของท่าน

( ) 1.6.00-7.00 นาฬิกา	( ) 2. 12.30-13.00 นาฬิกา
( ) 3.19.00-20.30 นาฬิกา	( ) 4. อื่นๆ(ระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ทักษะคิดเกี่ยวกับการรับข่าวสารการตลาดยางพารา

1. ท่านคิดว่าข่าวสารทางการตลาดยางมีความสำคัญหรือไม่

- ( ) 1. มีความสำคัญ เพราะ.....
- ( ) 2. ไม่มีความสำคัญ เพราะ.....

2 ท่านคิดว่าปริมาณข่าวสารการตลาดเพียงพอต่อความต้องการของท่านหรือไม่

- ( ) 1. เพียงพอ.....
- ( ) 2. ไม่เพียงพอ เพราะ.....

3. หากมีการเพิ่มปริมาณการเผยแพร่ข่าวสารการตลาด ปริมาณการรับข่าวสารของท่านจะมีลักษณะ

- ( ) 1. เพิ่มขึ้น เพราะ.....
- ( ) 2. เท่าเดิม เพราะ.....
- ( ) 3. ลดลง เพราะ.....
- ( ) 4. อื่นๆ (ระบุ).....

4. ท่านคิดว่าข่าวสารการตลาด ควรจะมีในสื่อใดมากที่สุด

( ) 1. หนังสือพิมพ์	( ) 2. โทรทัศน์
( ) 3. วิทยุ	( ) 4. วารสาร
( ) 5. หอกระจายข่าว	( ) 6. เพื่อนบ้าน
( ) 7. พ่อค้ารับซื้อยาง	( ) 8. เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ
( ) 9. การฝึกอบรม, สัมมนา	( ) 10. อื่นๆ (ระบุ).....

5. การเผยแพร่ข่าวสารการตลาดควรจะมีการปรับปรุงหรือไม่อย่างไร.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

...../...../.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงหรือเผยแพร่ข้อมูลใดๆ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้